

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 3 (399) — 19 ianuarie 1963

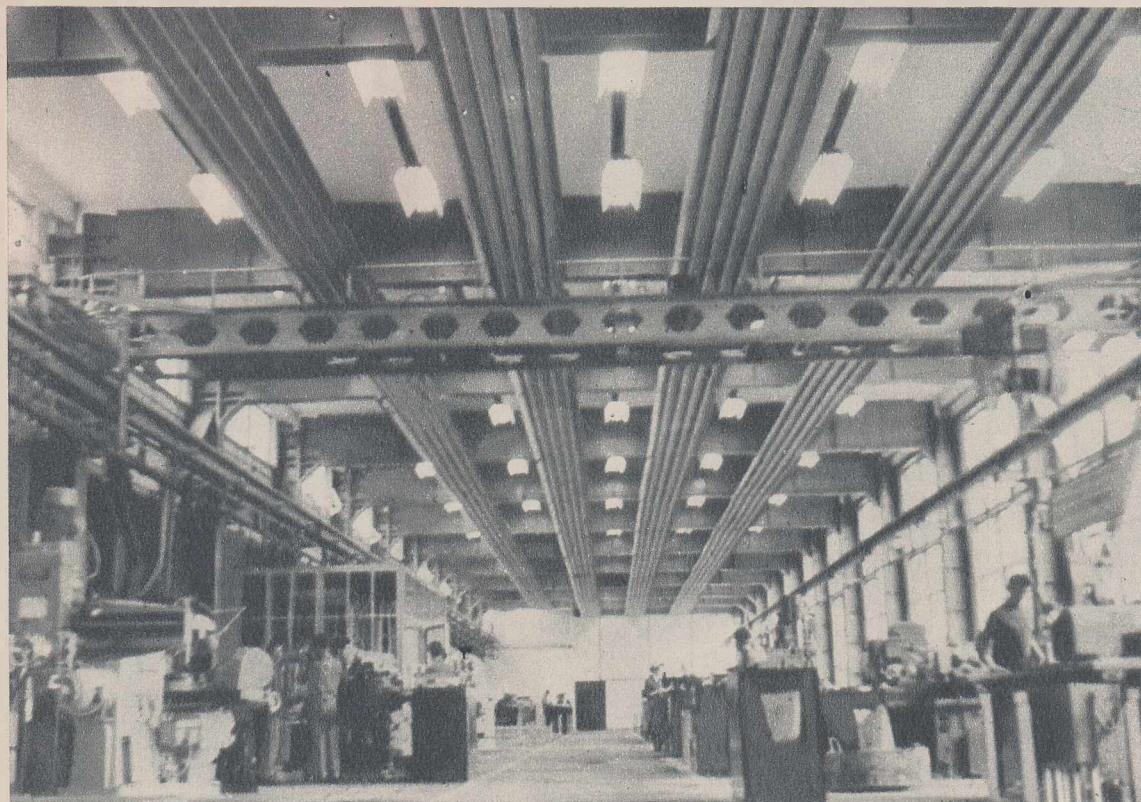
București
București
Hunedoara-Deva

Se pare că urșii aceștia sînt foarte mulțumiți de plimbarea pe care o fac împreună cu Ion Vintolu, dresorul lor. (În pag. 12-13 un fotoreportaj la Cercul de Stat.)

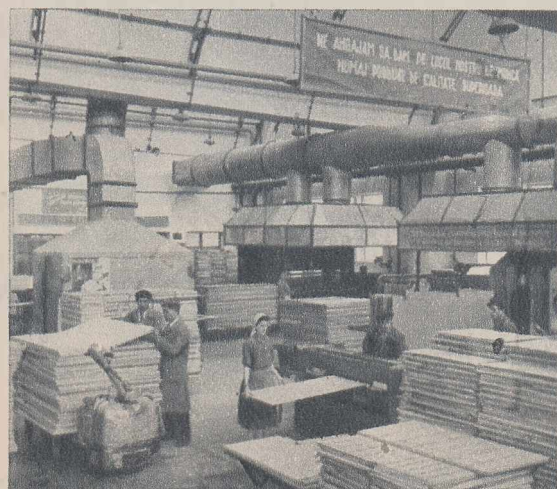
Fotografie de S. STEINER

LA ÎNCEPUT DE AN

Combinatul siderurgic Reșița. În vederea creșterii producției, siderurgii reșițeni se angajează printre altele să depășească producția globală cu 0,7%, iar producția-marfă cu 0,5%.

G.A.S.-Pietroiu. Colectivul de aici s-a angajat printre altele să obțină de pe suprafața de 5.260 ha un spor de producție de 1.800 kg porumb la ha, față de plan. În sectorul zootehnic: să livreze statului următoarele cantități de produse animaliere peste plan: 595 hl lapte de vacă, 215 hl lapte de oi, 400 miei, 400 purceli, 35 tone de carne de porc.

I.P.R.O.F.I.L. „Tehnica lemnului” - București. Un obiectiv principal în întrecerea socialistă este producerea de mobilă de cea mai bună calitate și la un preț de cost cât mai scăzut.

Oamenii muncii din orașele și satele patriei noastre au rupt primele file din calendarul anului 1963. Oțelari și mineri, sonderi și metalurgiști, constructori și chimiști, lucrători din S.M.T. și G.A.S., din comerțul de stat, oamenii ai muncii de toate profesiile, folosind experiența acumulată în întrecere și punând în continuare la baza activității lor prevederile Directivelor C.C. al P.M.R. cu privire la criteriile principale ale întrecerii socialiste, pășesc în noul an, hotărâți să îndeplinească în mod exemplar sarcinile sporite ce le revin pentru un nou și mare pas înainte în opera de desăvârșire a construcției socialiste.

Colectivul uzinelor „Republica” din Capitală — de pildă — își propune să dea laminate mai multe și de bună calitate, 1.115 tone țevi finite peste prevederile planului de producție, în valoare de 4.970.000 lei. Muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinelor „Grivița roșie” vor face economii — prin reducerea prețului de cost — și vor da beneficii peste plan în valoare de 2.000.000 lei; planurile producției globale și ai producției marfă vor fi depășite cu cîte 1 la sută. Din regiunea petrolieră, de la Boldești, colectivul schelei de extracție a anunțat angajamentul său: depășirea planului producției globale în valoare de 1.316.000 lei, depășirea planului de producție-marfă în valoare de 1.303.000 lei, depășirea planului producției de țigeli cu 2.255 tone. Minerii de la Lupeni s-au angajat, printre altele, să extragă peste planul de producție 10.000 tone cărbune cocsificabili.

Este vorba în aceste angajamente nu numai de sporirea producției globale, de o sporire a bunurilor materiale. Preocupați de ridicarea nelncetată a nivelului calitativ al produselor, colectivele își iau în acest sens importante angajamente. Metalurgiștii Combinatului siderurgic din Reșița vor reduce — de pildă — rebururile cu 15% la bandaje și cu 2,2% la discuri și vor spori cantitatea de cale ferată de calitate I cu 1,2%.

Problema economisirii de materie primă și a reducerii consumurilor specifice, probleme legate de extinderea mecanizării și automatizării pe diverse faze ale fluxului tehnologic, probleme complexe de îmbunătățire a procesului de producție, probleme legate de ridicarea nivelului calificării muncitorilor, iată ce discută cu însoțire, cu pricepere, cu îndrăzneală oamenii muncii, făcînd sute și sute de propuneri concrete, sintetizate apoi în ample și prețioase planuri de măsuri tehnico-organizatorice.

Cifre și iar cifre, sume și procente reprezentînd laolaltă multe milioane de lei născute din adîncă studiere a posibilităților fiecărui colectiv de muncă, ale fiecărui sector, secție și loc de muncă în parte și avînd ca rezultat final un nou avînt al economiei noastre socialiste.

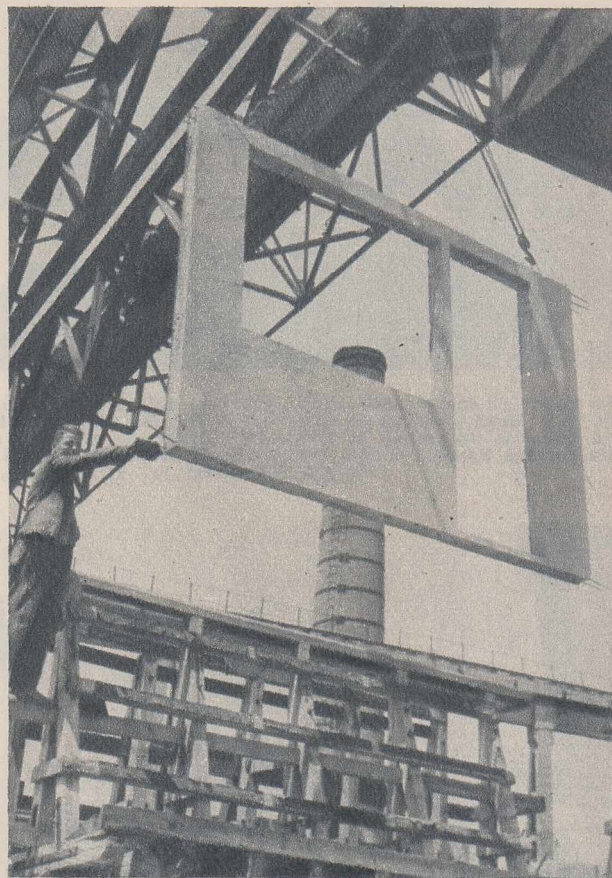
În fotografiile alăturate, cîteva imagini din aceste zile în unele întreprinderi în care colectivele și-au luat angajamente pe anul 1963.

Uzinele metalurgice Grivița. Colectivul de aici s-a angajat să dea produse peste prevederile planului în valoare de 3.100.000 lei la producția globală și 5.600.000 lei la producția marfă.

Uzinele „Republica“: importante angajamente cu privire la creșterea producției și productivității, la economisirea de metal și consumuri specifice, la realizarea de beneficii peste plan.

Întreprinderea de prefabricate „Progresul” din București. Reducerea prețului de cost, realizând 1.000.000 lei economii peste plan și beneficii suplimentare de 800.000 lei.

Uzinele „Industria sârmei” - Cîmpia Turzii: depășirea producției globale cu 7.200.000 lei. Depășirea indicilor de utilizare a agregatelor cu 2%. În uzină vor fi aplicate 86 de măsuri tehnico-organizatorice cu mare eficiență economică, care vor înlesni realizarea angajamentelor.

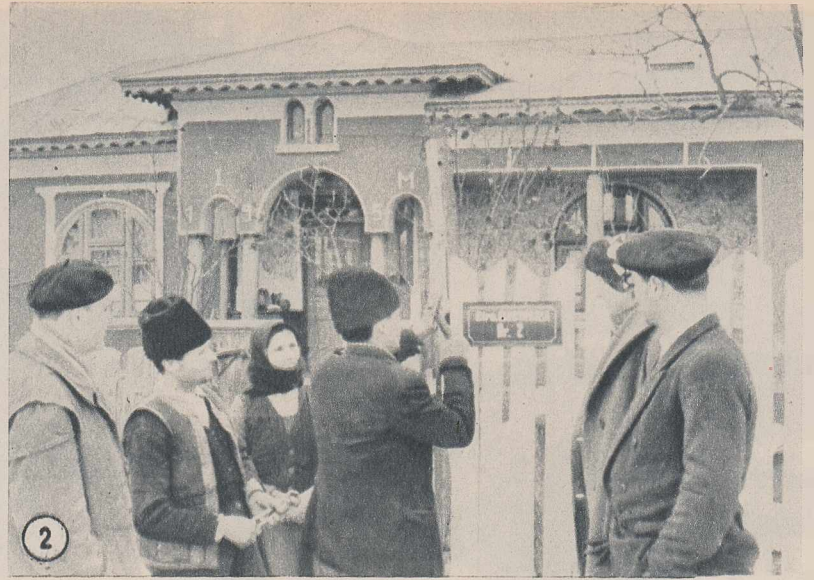
Uzinele „Grivița roșie”: depășirea cu 1% a planului producției globale și planului producție-marfă, în timp ce sarcinile de plan pe anul 1963 au sporit cu 14% față de realizările din anul trecut.

Fabrica de încălțăminte „Flacăra roșie” din București. Depășirea planului producției globale cu 1,3%. Depășirea sarcinii de creștere a productivității muncii cu 0,5%, economii peste plan 1.000.000 lei, iar beneficii suplimentare 1.200.000 lei.

1

2

În orașele de subordonare rațională și în comunele de pe întreg cuprinsul țării se desfășoară o largă activitate de pregătire a alegerilor de deputați ce vor avea loc la 3 martie a.c. După constituirea birourilor F.D.P. au fost constituite și confirmate pretutindeni comisiile electorale, au fost delimitate și publicate circumscripțiile electorale, s-a trecut la întocmirea și verificarea listelor de alegători și au început propunerile de candidați ai F.D.P. În fotografiile noastre: la constituirea biroului F.D.P. din comuna Novaci, raionul Drăgănești-Olt; în birou au intrat reprezentanți ai organizației de partid, ai U.T.M., ai femeilor, ai colectiviștilor și intelectualilor din comună (fotografia nr. 1). Pe teren, în acțiunea de delimitare a circumscripțiilor electorale (fotografia nr. 2).

3

fotocronica FLACĂRII

În Capitala viscolită. Viscolul și cantitățile mari de zăpadă căzute în zilele de 12 și 13 ianuarie au creat în Capitală grele probleme de circulație. Măsurile energice luate în vederea descongesterii străzilor au asigurat însă repede o normală desfășurare a transporturilor în comun și a aprovizionării populației (fotografia nr. 3). După viscol, în noul cartier de pe Magistrala Nord-Sud (fotografia nr. 4).

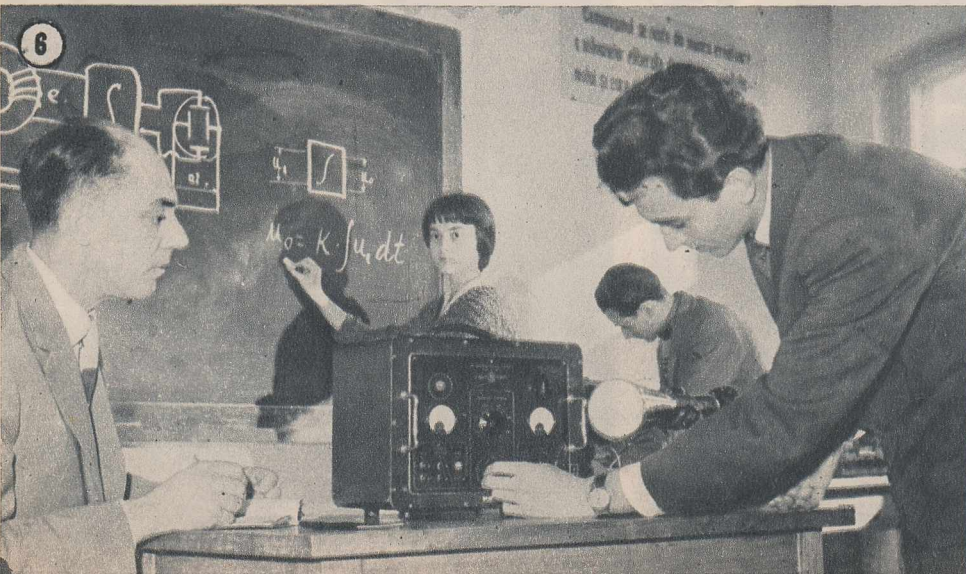
4

La G.A.C. „I.C. Frimu” din Lehlu creșterea păsărilor se află la mare înalt. În luna ianuarie a acestui an gospodăria va valorifica, printre altele, 1.500 de pui de găină (fotografia nr. 5).

5

În învățământul superior a început sesiunea examenelor de iarnă: studenții din anul III ai Facultății de electronică a Institutului politehnic din București, la examenul de măsură electrică și electronică (fotografia nr. 6). Într-una din sălile de mașini agricole ale Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu” studenții se pregătesc pentru examenul de mecanizarea agriculturii (fotografia nr. 7).

6

7

STUDENȚI CARE NU AU VACANȚĂ DE IARNĂ

Anul trecut colectiviztii din Grădiștea au obținut de pe urma legumelor 1.200.000 lei. În 1963 grădiștenii și-au plășificat să cîștige din legumicultură 1.500.000 lei. Pentru aceasta ei se străduiesc să-și însușească tehnica cea mai înaintată a cultivării legumelor. Legînd teoria de practică, inginerul agronom Maria Mitea face, împreună cu cursanții, controlul răsadnițelor.

Așa, da. Așa-i place pămîntului: iarna zăpezile să-l țină în brațe. Cerul a coborît deasupra zecilor de mii de cireși și le-a îmbrăcat tulpinile cu bunzi călduroase de nea. Argeșul e înghețat bocnă. Neajlovul — așijderea. Numai plopii care sparg cerul își etalează măreția. Lor nu le pasă de tînguicelile vîntoaselor. Ei rămîn neclintii în alinierea lor perfectă, pe vale și pe deal, de-a lungul a trei kilometri. O profesoară din comuna în care ne aflăm (Grădiștea, raionul Giurgiu) ne informează că plopii sînt fără soț, ca-n poezia

lui Eminescu. Deși n-am venit la Grădiștea pentru un reportaj monografic, ispita ne trimite în cîmp să punem piciorul pe locul unde a prînzit Mihai Vodă Viteazul cu ai săi căpitani. Copiii aflați la sîniuș ne strică bucuria: „Ați venit degeaba. Stejarul lui Mihai a murit acum cîțiva ani. La umbra lui a luat masa domnul Țării Românești. Era grozav de mare stejarul. Cît Mihai Viteazul era de mare”.

Pe jumătate bucuroși, pe jumătate necăjiți — din pricina morții stejarului — ne întoarcem în inima comunei. Întoarcerea noastră are însă un țel precis: vrem

să ne întîlnim și să discutăm cu o parte din cei 160 de studenți care n-au vacanță de iarnă.

ÎNȚRE 20 ȘI 60 DE ANI

Un om care se apropie de 60 de ani a luat o foaie de hîrtie, a muiat penița în călimară și a scris: „Subsemnatul Gheorghe R. Stan, membru al Gospodăriei agricole colective din comuna Grădiștea, raionul Giurgiu, rog să mă înscrieți la cursurile învățămîntului agrozootehnic de 3 ani. Dacă n-am fost student la tinerețea mea, mă gîndesc că nu-i rău să fac studenție acum

la bătrînețe. Întrucît mă preocupă de multă vreme cultura roșiilor extratimpurii, cer să fiu înscris la cercul de legumicultură”. Asemenea cereri au fost făcute de încă 159 de colectiviztii. Cei mai mulți s-au înscris la cercul de legumicultură, alții la cercul unde se țin cursuri despre cultura mare, alții la cel zootehnic. Noii „studenți” au vârste diferite: între 20 și 60 de ani.

Legumicultorii din tată în fiu, mulți grădișteni și-au legat destinul economic de roșii și de ceapă, de salată și castraveți. Pe peticele lor de pămînt, unde Argeșul a adus bogate revărsări,

s-a format un sol aluvionar, care pentru legumicultură e cea mai bună grădină. Excelenți practicieni în acest domeniu, grădiștenii n-au avut însă niciodată explicația științifică a muncii lor. Iată însă că în condițiile gospodăriei colective au posibilitatea să cunoască adevărul științific asupra roșiilor extratimpurii, să găsească noi căi prin care știința să sprijine rodnicia marelui lor ogor. Învățământul agrozootehnic de trei ani, care funcționează la gospodăria colectivă din Grădiștea, ca la toate unitățile agricole socialiste din țară, va pune în mîna a zeci de mii de colectivști nu numai o diplomă de absolvire, ci și un bagaj de cunoștințe cu care vor face și mai bine față sarcinilor de membri ai unei mari gospodării agricole socialiste.

Așadar, peste trei ani vom avea — ca să-l cităm pe nea Gheorghe R. Stan — în fiecare gospodărie colectivă zeci de țărani agronomi. Ceea ce — judecați bine — nu e puțin lucru.

OAMENI PENTRU CARE BIBLIOTECA E SĂRACĂ

Conferim cu cei mai buni cursanți ai învățământului agrozootehnic. Vi-i prezentăm: Petre Ciobanu, Nicolae Iancu, Marin Enache, Gheorghe Mirea, Lazăr Ene, Nicolae Voicu. Toți sînt brigadieri. Lectorii cercurilor în care sînt înscriși au notat cu „foarte bine“ toate răspunsurile lor. Un amănunt semnificativ: nu numai că n-au lipsit niciodată de la cursuri, dar nu s-a întîmplat să întîrzie măcar un minut. Caietele lor de însemnări, curate și îngrijite ca niște registre de contabilitate, atestă seriozitatea omului nou al satelor noastre, care adaugă la hărnicia sa experiența laboratorului și sfatul cărții de știință agricolă. Sînt la Grădiștea cursanți pentru care biblioteca e prea săracă, toate cărțile ei, și nu puține, trecînd prin mîinile lor. Așa e cazul lui Petre Ciobanu sau al

lui Nicolae Iancu. Credem că nu e lipsit de importanță nici următorul fapt: brigadierul Nicolae Iancu are un băiat care e profesor suplinitor — de naturale — în satul Mogoșești. Cînd își pregătește lecțiile, profesorul îl întrebă pe brigadier: „Tată, te rog să fii consultantul meu. La ce concluzii ai ajuns în privința culturii cartofului?“

Fiindcă sîntem tot la capitolul brigadieri-studenți, vi-l prezentăm și pe Gheorghe Mirea. Lucrează la cultura de cîmp. Dumnealui regretă foarte că nu-i tractorist. Fapt pentru care, atunci cînd zărește un tractor, lasă cîteva minute orice treabă și se apropie de „bidiviu“. Îi zice tractoristului: „Oprește armăsarul un minut, să-i privesc frumusețea“. Așa stînd lucrurile, e ușor de înțeles de ce pe Gheorghe Mirea îl pasionează, în cadrul învățământului, problemele ce privesc mecanizarea agriculturii.

Colectiviști care au obținut calificativul „foarte bine“ mai sînt la Grădiștea cu zecile. Cîteva nume: Ion Oprea, Dumitru P. Ion, Ștefan G. Stan, Nicolae Apostol, Gheorghe Radu, Gheorghe Ungureanu, Ion Tudorache, Marin Dragomir, Dumitru Boltașu, Dumitru Șt. Dobre.

Petre D. Florea, care îi ia în furcă ironiei pe cei care întîrzie la curs, e omul cel mai mucalit din Grădiștea. Dacă-l întrebă cine sînt oamenii care studiază la diverse cercuri ale învățământului agrozootehnic, el îi răspunde triumfător: „Păi ăștia sînt, tovarășe, niște studenți care n-au vacanță de iarnă. Las'că e mai bine așa. Poți să mă contrazici? Nu poți!“

DOUĂ FEMEI ȘI UN CONCURS

Cînd s-au deschis cursurile învățământului agrozootehnic, soacra Gherghinei Dragomir și-a spus punctul de vedere: „Tu, Gherghină, ești femeie în toată

Lección practică de agricultură în livada de cireși a gospodăriei. De astă dată, cei ce ascultă explicațiile profesorului Gheorghe Matei sînt elevi ai ultimelor clase din învățământul elementar; în alte asemenea „ieșiri pe teren“ îl vei afla pe profesor înconjurat de adulți — părinții elevilor din fotografie, colectivști cursanți la învățământul agrozootehnic de masă.

firea. La curs, cum se zice, n-ai ce căuta. M-auzi?“ Și Gherghina a auzit-o. La primele lecții a absentat. Numai că două femei de nădejde, Maria Bălărianu și Elena Cocoru, s-au ținut de capul ei pînă în ziua în care Gherghina s-a răzgîndit. Prietenele i-au dat lecțiile de la care a absentat și s-a pus femeia pe învățatură ca o școlăriță.

Nu demult, în cadrul învățământului agrozootehnic a fost organizat un concurs „Cine știe cîștigă“. Printre concurenți s-au prezentat în fața comisiei de examinare și două femei: Gherghina Dragomir și Maria Bălărianu. Ambele au dat răspunsuri excelente. Premiantele s-au bucurat nu numai de aplauzele spectatorilor, ci și de intervenția mucalității Petre D. Florea care a profitat de prilej pentru a ironiza unele din vechile prejudecăți privitoare la așa-zisa inferioritate a femeii.

NOTA ZECE LA AGRICULTURĂ

La Grădiștea există o școală de opt ani. După cum știți, la ciclul II al școlilor din mediul rural a fost introdusă din acest an o nouă materie: agricultura. Așa că, la sate, învață azi agricultura și tata, și feciorii. Sînt elevi, îndeosebi în clasele mai mari, care și-au mărturisit deja dorința cu privire la meseria pe care și-o vor alege: aceea de tehnicieni sau ingineri agronomi. Deocamdată, în catalog, la ru-

brica unde scrie „agricultură“, profesorul a pus nota zece următorilor copii de colectivști: Gherghina Bălărianu (fetița femeii premiate la concurs), Elena Oaie, Petre Dereșteanu, Maria D. St. Enache, Viorel Dumitru, Gheorghe Ungureanu.

Bravo, copii! Vă luați la întrecere cu părinții.

UN PROFESOR LA CARE SE-NGHESUIE LUMEA

Îl cheamă Gheorghe Matei. E profesor de agricultură la școala din Grădiștea și lector la cer-

cul legumicol. Vedem că oamenii îi dau binețe, îl respectă și-l omoară cu întrebările. Dacă planta transpiră sau ba? Dacă există vreo diferență între biocombustibili și biostimulatori și care anume? Dacă solul brun roșcat e bun numai pentru pomicultură?

Gheorghe Matei are timp pentru toți oamenii, pentru toate întrebările. La cercul unde predă dumnealui, lecția nu se termină după două ore, ci mult mai târziu. Discuțiile pro și contra pe seama unui punct de vedere se țin lanț. Gheorghe Matei e la

curent cu tot ce-i nou în materie de agricultură. Și-a creat o seamă de legături cu diverși oameni de știință și caută să se pună la punct cu ultimele cercetări în domeniul științelor agricole. La ora actuală îl preocupă experimentarea răsadurilor „nerăsfățate”, prin care tomatelor li se oferă condiții „vitrege”, adică exact condițiile naturale.

Gheorghe Matei nu mai e la prima tinerețe, dacă ținem seama de anul în care s-a născut: 1912. Entuziasmul său și mai cu seamă dragostea ce-o poartă colectivităților îi conferă însă

certificatul unei tinereți pasionate, puse în slujba oamenilor din mijlocul cărora s-a ridicat.

SĂ SE REPARE NOTELE MAI MICI

În general toate-s bune, dar pe ici pe colo mai există și la Grădiștea unele lucruri mai puțin bune. Sînt semne, în ce privește desfășurarea învățămîntului agrozootehnic, care arată unele lipsuri, pe care trebuie să le notăm cu exigență, adică cu note mici. Unii cursanți, de pildă, lipsesc uneori de la lecții. Desigur, vina în primul rînd e a lor. Dacă

la cercurile de legumicultură (lector profesorul Gheorghe Matei) și de cultură mare (lector inginerul Maria Mitea), frecvența e bună, nu același lucru se poate spune despre cercul zootehnic. Vina o poartă în primul rînd lectorul cercului, medicul veterinar dr. Dobre, om bine pregătit în domeniul creșterii vitelor, dar mai puțin exigent cu disciplina predării cu regularitate a lecțiilor. Și e păcat! Colectiviștii din Grădiștea au obținut producții frumoase de lapte, depășind prevederile din plan. Ei nu vor să dea un pas înapoi de la ceea ce au cîștigat. Ajutați-i și dumneavoastră, tovarășe doctor! Că puteți. Doar ați dovedit acest lucru.

Spuneam pe undeva că la Grădiștea sînt oameni care n-au ce să mai citească din biblioteca căminului cultural. Așa e un lucru excepțional. Rău e altceva: că biblioteca nu se îmbogățește mereu cu toate cărțile de care au oamenii nevoie.

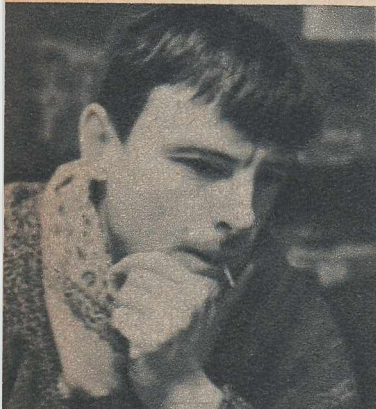
În acest an colectiviștii din Grădiștea și-au propus să obțină însemnate venituri bănești din legumicultură, pomicultură și zootehnie. Învățămîntul agrozootehnic, care își desfășoară activitatea în lumina sarcinilor puse de sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale și pe baza îndrumărilor date de recente lucrări ale Consiliului Superior al Agriculturii, vine să-i sprijine în acest sens. Studenții grădișteni ai ogoarelor pășesc în noul an cu dreptul.

George CIUDAN
Fotografii de Traian PROȘAN

La unul din cele trei cercuri agrozootehnice din gospodărie.

actualități cinematografice

SE NAȘTE UN NOU FILM

Deși filmul abia urmează să se nască pe peliculă, el a și început să trăiască. Filmul există, deși până în prezent nu l-a văzut, nu l-a simțit, nu l-a trăit decât un singur om. Permiteți-ne să vi-l prezentăm pe acest om: e Andrei Tarkovski, regizor, scenarist, actor. El lucrează deocamdată singur: discută, argumentează, glumește cu sine însuși, e vesel sau ironic, sigur de el sau cuprins de deznădejde...

Clipe de intensă trăire pe care nu le

văd și nu le cunosc spectatorii, clipe în care noul film capătă contururi, prinde viață. Clipe ale primelor idei, când mîna se întinde, înfrigurată, după creion, pentru a așterne pe hirtie acel ceva foarte important, ideea mult căutată și abia găsită. Dar, în momentul imediat următor, aceeași mîna aruncă creionul în lături: „Nu! Fleacuri! E surogat de literatură, nu literatură adevărată! Surogat de film, nu cinematografie”. Și din nou urmează alte

căutări, alte idei, alte soluții de care, pe ecran, depinde viața sau moartea eroilor.

Pe cei ce cunosc creațiile anterioare ale lui Tarkovski — „Compresorul și vioara”, „Flăcări și flori” („Copilăria lui Ivan”) — îl va interesa desigur să afle ce lucrează în prezent tînărul regizor. Să afle și să vadă. Fapt care l-a determinat pe fotocorespondentul nostru să meargă la regizor. Reușind să se facă neobservat, a avut posibilitatea să urmărească „din umbră”, timp de două ore,

Cîndva desena cîmpia din marginea satului său. Un pictor de biserică bețiv și ratat (Boris Ciornei) l-a descoperit talentul și l-a pus să împodobească în locul lui pereții unei minăstiri, dîndu-i în schimb doar ciorba de fasole pregătită de precavviosul călugăr (Ștefan Ciubotărașu). Talentul descoperit se îngropa sub avalanșa de sfinți, mucenici și arhierii. Pentru a ajunge la Artă, bineînțeles la cea cu literă mare, visată cu ochii deschiși, trebuia mai mult, de pildă o carte de vizită a unui turist încîntat, critic de profesie (Mircea Șeptilici).

Porțile au fost deschise. Rămînea de văzut numai dacă acestea erau chiar porțile din față, drumul cel drept. Mocirla lumii burgheze își dezvăluie treptat fața: soția, treacă, a criticului (Cella Dima), etalîndu-și ostentativ nuri; exercițiile abracadabrante și lipsite de sens ale unor „moderniști” cu orice preț; dar mai cu seamă plaga verde — legionarismul, brutele gata să distrugă, să bată și să ucidă. Mihai, tînărul pictor, nu înțelege cu limpezime totul. Cîntea și dragostea lui pentru arta adevărată îl vor plasa însă de cealaltă parte a baricadei. La început cu timiditate, apoi tot mai ferm, el va pași pe terenul luptei revoluționare a comunistilor, făcînd din desenul său viguros o armă demascatoare împotriva ideologiei și artei burgheze (desenele aparțin graficianului Eugen Mihăescu). Exemplul profesorului său (Liviu Ciulei) nu-i dă numai curaj, dar îl și îndrumă cu precizie către locul ce trebuie să-l ocupe.

...La început a fost numai o amintire a scriitorului Francisc Munteanu. Transformată în scenariu, ea a devenit un bun comun pentru echipa condusă de regizorul-scenarist și de al doilea regizor, Cezar Grigoriu, debutant în această profesie. Pe platourile de la Buftea și pe străzile Bucureștiului ea a devenit o realitate de câteva ceasuri, conservată pe o peliculă ce va îmbogăți arta filmului românesc.

Radu RUPEA

CERUL NU ARE GRATII!

Într-o noapte, un grup de oameni de cele mai diferite profesii vetuste, printre care nu lipseau birjarii și negustorii ambulanzii, se trudeau să amintească Bucureștiului, sau mai precis unui colț de București, cum arăta acesta în urmă cu 25 de ani. Trudnică muncă! Fața nouă a orașului își strecura mereu zîmbetul; cînd neonul, cînd blocurile spațioase și viu colorate „deranjau” decorul. Totuși, cineștii au biruit pentru câteva ceasuri și pe cîțiva metri pătrați. Fantezia lor, însă, fusese dictată de fantezia scriitorului. La masa de lucru, Francisc Munteanu și-a amintit de Bucureștiul lui '38. Reînviat de cuvînte în paginile scenariului cinematografic, se traducea acum în așez, în înfățișarea trecătorilor, în întâmplările consumate în fața aparatului de filmat.

Ne aflăm deci, pentru câteva ore în 1938, la întretăierea Căii Victoriei cu bulevardul. Un băiat bine făcut, cu ochii deschiși către lume, gata să vadă, să cunoască și să învețe, ajunge în fața librăriei. Cărțile lui Sadeveanu. Probabil că multe îi sînt dragi, altele încă necunoscute. Le privește, dar...

— Stop, motor!

Regizorul Francisc Munteanu intervine. În ciuda iluziei, asta nu-i viață. Sînt numai amintirile orașului și ale oamenilor lui, topite în filmul „Cercul nu are gratii”, noua producție a studioului „București”.

Băiatul a pornit din nou. E pictor, student la Belearte (Vasile Ichim, actor la Teatrul Regiunii București).

În fotografiile: Timida și tristă Ana (Anda Caropol) i-a pozat îndelung lui Mihai, începînd să se îndrăgostească de pictorul-student (sus). La lumina pîlpîlădă a focului, Mihai (Vasile Ichim) îi împărtășește călugărului (Ștefan Ciubotărașu) visurile sale de viitor (dreapta).

munca lui Tarkovski. Imaginile pe care vi le prezentăm sînt un rezultat al ingeniozității reportiericești și al artei fotografice deopotrivă. Dar despre subiectul și titlul filmului? Deocamdată, foarte puțin: va fi vorba despre o evocare a vieții și personalității marelui pictor rus al Renașterii, Andrei Rubliov.

S. KASIMOVA
Fotografii de **A. MAKAROV**
Agenția de presă „Novosti”

BARONUL- MINCIUNĂ

Un poet al ecranului — cineastul ceh Karel Zeman — și-a dat întâlnire cu toți visătorii de altădată. Unde? Pe lună, firește. Și s-au găsit, punctual la întâlnire, și avîntatul Cyrano de Bergerac, pudrat de picăturile de rouă, și căpitanii Nikol și Barbikan, aselezizați cu mașinile lor fantastice inventate de Jules Verne, și nelipsitul baron Münchhausen. Dar iată picînd printre ei și o făptură ciudată, incapabilă să deguste împreună cu romanticii săi predecesori tradiționalul pahar de vin. Ce se întîmplă? O cască ciudată îl împiedică pe tinărul astronaut Tonik să bea. Cavalier, baronul Münchhausen îl poștește pe ciudatul oaspe să vină cu el pe Pămînt, în mediul și în secolul său, să afle ce e viața.

De aci încolo, pătaniile cunoscute ale baronului Minciună se vor împleti cu aventurile astronautului Tonik, între galantul baron și tinărul veacului al XXI-lea rătăcînd în secolul dantelelor intervenînd și rivalitatea cauzată de dragostea purtată frumoasei Bianca. Pe scurt, o aventură münchhauseniană văzută cu ochii oamenilor de mîine.

— În concepția mea, „Baronul Minciună” este o comedie—își explică Zeman intențiile. Veselă, dar nu batjocoritoare. În filmul meu precedent, „O invenție diabolică”, am vrut să interpretez lumea fantastică a lui Jules Verne. De data aceasta am vrut să merg mai departe, să epuizez personajul lui Münchhausen pînă la capăt, împreună cu tot ce rămîne actual din el pentru omul de astăzi, cu arta lui de a visa și cu curajul său.

Fidel acestei concepții, Karel Zeman nu s-a lăsat copleșit de tehnică — deși fiecă scenă surprinde prin bogăția și ingeniozitatea trucajelor cinematografice — ci a dat poeziei primul și ultimul cuvînt. Într-o ambianță scăldată în lumina fantastică a visului, întîmplări hazlii și pline de tîlc slăvesc curajul și puterea omului de a cuceri noi și noi orizonturi.

În fotografie: Mai mult decît galanteria baronului, pe Bianca o cucerește capacitatea de a prevedea și de a apropia viitorul a tinărului Tonik (R. Jelínek).

Ana ROMAN

ÎMPREUNĂ ÎN ACELAȘI FILM

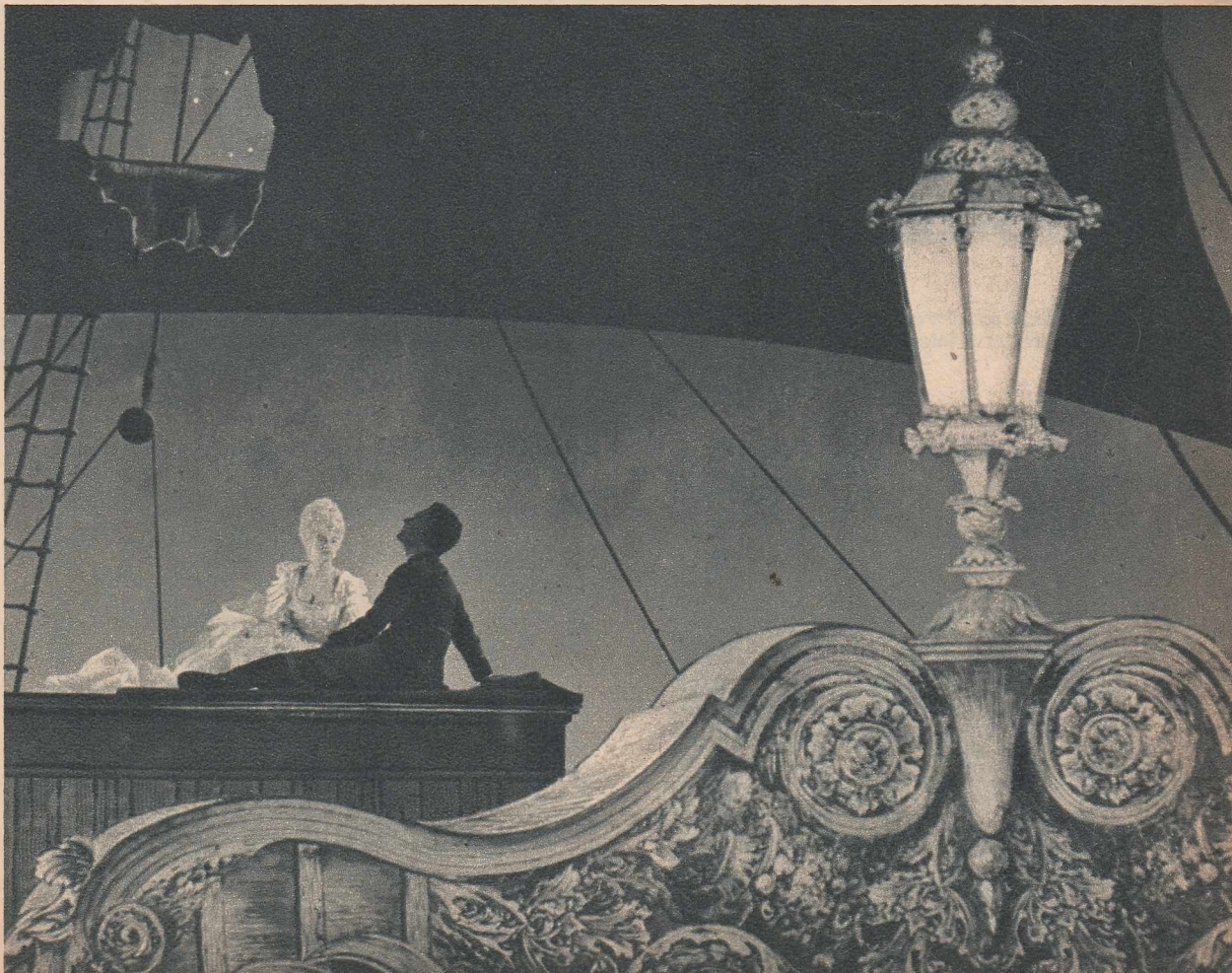
Bette Davis și Joan Crawford pe același generic — iată o întîlnire capabilă să dea naștere unui eveniment artistic de zile mari.

Lăsați într-o uitare aproape totală de o industrie cinematografică veșnic avidă de clișiguri nejustificate artistic, cele două mari actrițe se întorc acum pe platouri, la chemarea unuia dintre cei mai interesanți regizori ai cinematografiei actuale americane, Robert Aldrich.

Filmul pentru care a apelat la concursul celor două stele de altădată reușește să arunce o lumină demascatoare asupra mașinii de exploatare și secătuit talente artistice și suflete omenești care s Hollywoodul, celatea filmului american. Titlul filmului e: „Ce s-a întîmplat cu Baby-Jane”? Cele două actrițe interpretează două surori care se urăsc violent una pe alta. Și totuși, declarația făcută de Bette Davis sună astfel: „Cum mă înțeleg cu Joan Crawford? Cuvîntul gelozie a fost exclus din vocabularul meu. Și din al ei, de altfel. Nu, noi nu stînem dintre acei care îngălbeneac de invidie în fața triumfului unor colegi. Cu cît vor fi mai multe actrițe de succes, cu atît va fi mai bine pentru teatru și film!”.

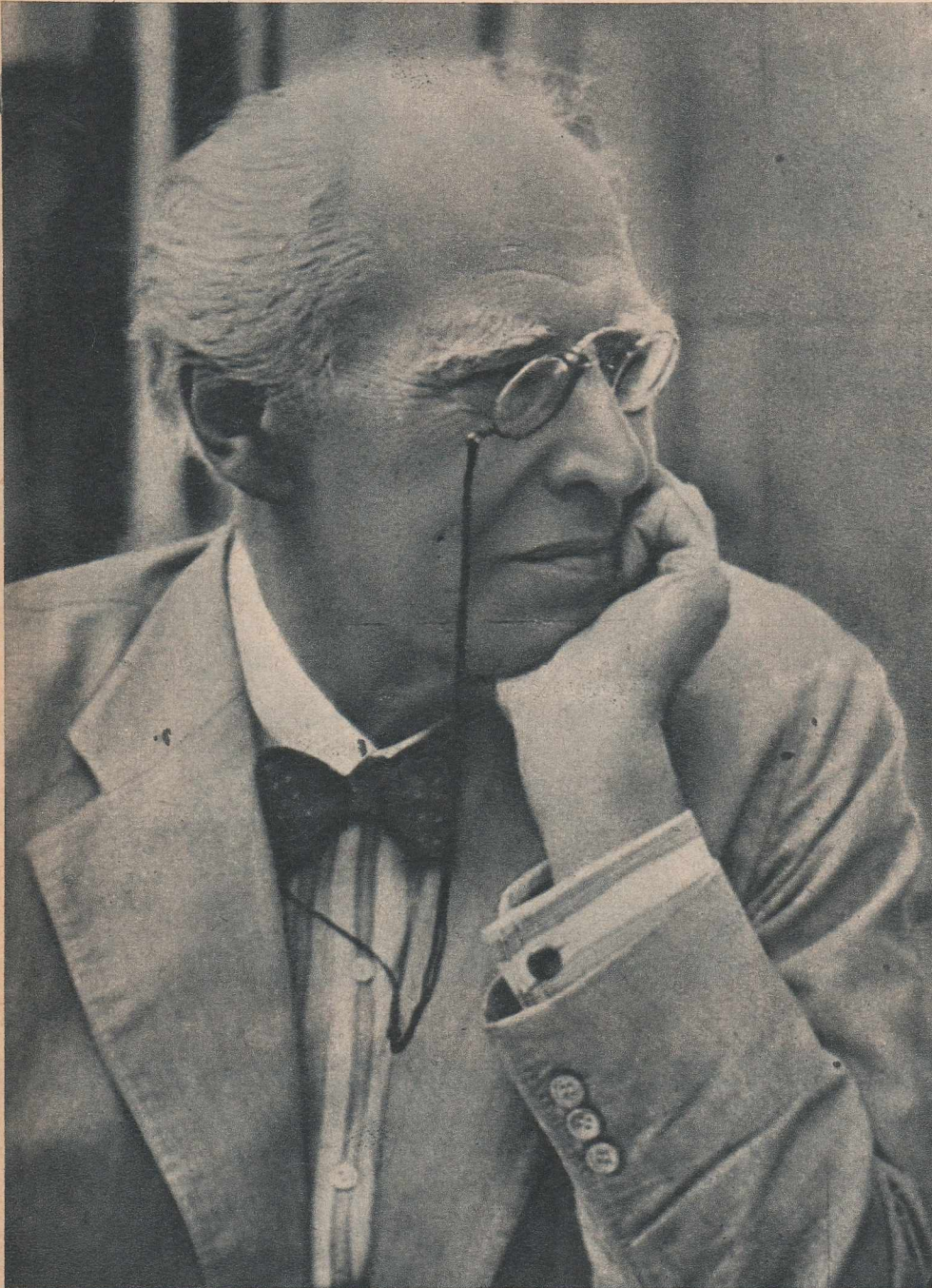
Bette Davis în rolul Baby-Jane.

Joan Crawford interpretînd-o pe Blanche.

STANISLAV

de Traian ȘELMARU

Există la Moscova o stradă, una din acele străzi vechi și înguste, neverosimil de vechi și de înguste, din imediata apropiere a arterei de mare metropolă care e strada Gorki, unde într-o clădire de loc arătoasă, cu fațada vopsită în culoare verde, trăiește și azi celebrul Teatru academic de artă cunoscut în lumea întreagă sub numele de MHAT. Multora dintre cititorii acestor rânduri li s-a întâmplat probabil, ca și autorului lor, ca, intrând în vestita sală de spectacol și căutându-și locul, să dea peste două fotolii alăturate pe care se pot citi pe niște plăcuțe de metal galben, cît niște cărți de vizită, două nume: K. S. Stanislavski și V. I. Nemirovici-Dancenko. Din aceste fotolii, cei doi fondatori ai MHAT-ului au condus repetițiile celebrelor înscenări care fac azi renumele vechiului teatru rus și sovietic: *Țarul Fedor* de A. Tolstoi, *Pescărușul*, *Trei surori*, *Unchiul Vania*, *Livada de vișini* de A. P. Cehov, *Micii burghezi*, *Azilul de noapte*, *Copiii soarelui* de Gorki, *Suflete moarte* de Gogol, *Trenul blindat* de Vs. Ivanov etc. Pe scena despărțită și azi de sală prin cortina cafenie cu emblema „Pescărușului” a creat Stanislavski-actorul pe Trigorin, pe Astrov, pe doctorul Stockmann, pe Verșinin și atîtea alte mari roluri ale repertoriului rus și universal.

Dar dacă Stanislavski ar fi rămas în istoria teatrului — și să recunoaștem că nici asta n-ar fi fost puțin — doar ca fondatorul MHAT-ului și reformatorul artei teatrale ruse de la începutul veacului, probabil că numele său n-ar avea azi, după o sută de ani de la nașterea sa, răsunetul pe care-l are, n-ar fi atît de organic împletit cu problemele și căutările de azi ale oamenilor de teatru, și nu numai cu ale celor sovietici, ci din lumea întreagă.

Lucrurile se întîmplă așa pentru că Stanislavski nu a lăsat în urma lui numai unul din cele mai mari teatre ale lumii sau amintirea unor strălucite spectacole, dar mai ales pentru că el este creatorul școlii moderne de regie, autorul „Sistemului” său, călăuză vie și creatoare a teatrului realist.

Stanislavski este astăzi cu noi pentru că, gînditor profund asupra vieții și artei, pedagog strălucit, el a sintetizat în „Sistem” nu numai

Jos (de la stînga spre dreapta): K. S. Stanislavski și Bernard Shaw în casa de odihnă a oamenilor de știință „Uzkoe” de lângă Moscova (iulie 1931). Marele animator al teatrului împreună cu renumitul regizor Max Reinhardt. Stanislavski în rolul lui Trigorin din „Pescărușul” lui Cehov, alături de artista M. L. Ronsanova (Nina Zarecinaia) în prima montare a piesei pe scena MHAT-ului.

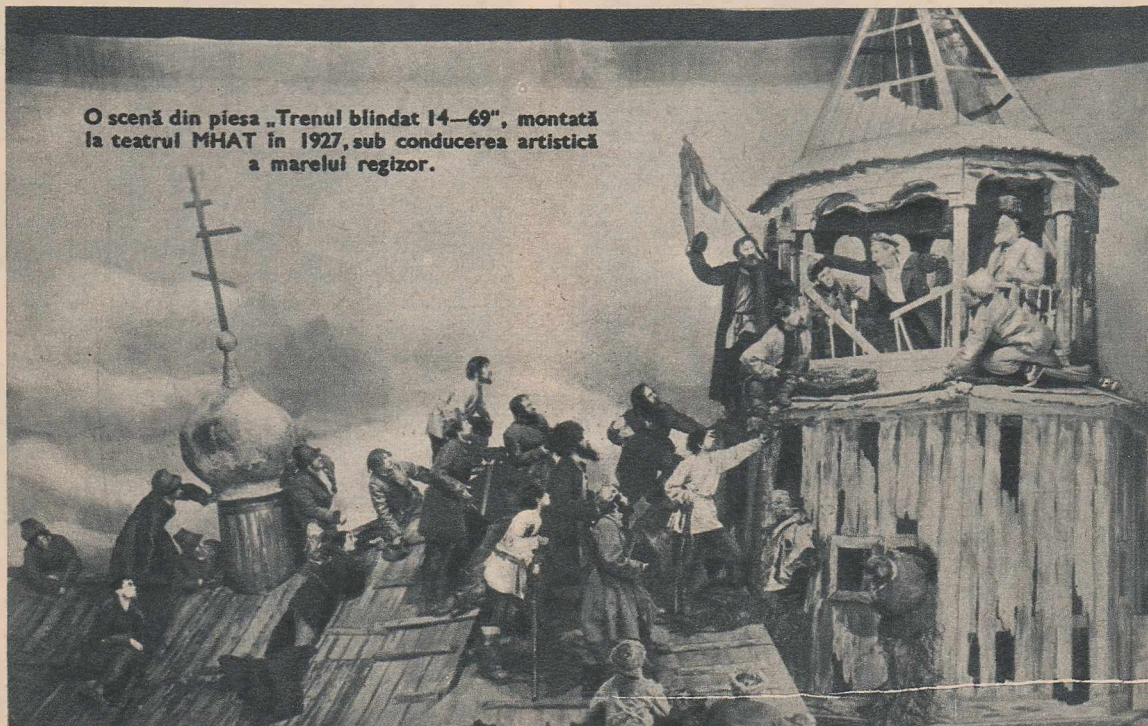

SKI, CONTEMPORANUL...

CARTI

MARIA ARSENE:

„SOARELE RĂSARE ÎN ZORI”

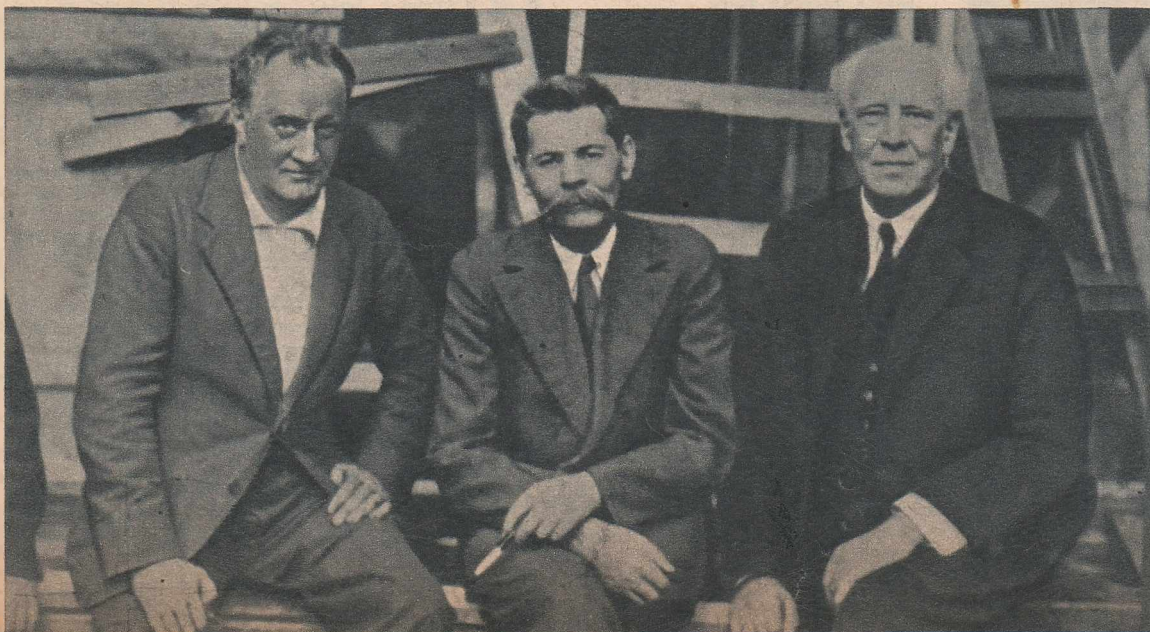
O scenă din piesa „Trenul blindat 14—69”, montată la teatrul MHAT în 1927, sub conducerea artistică a marelui regizor.

propria sa experiență, ci și cea a predecesorilor săi din Rusia și lumea întreagă. Pentru că, văzând în teatru o forță uriașă care poate să contribuie la transformarea omului și a societății, și-a bazat „Sistemul” pe reflectarea scenică a adevărului vieții, pe dezvăluirea sufletului omenesc, prin intermediul primordial al actorului. Pentru că, departe de a fi o culegere de rețete profesionale, „Sistemul” îl învață pe omul de teatru contemporan nu să repete ceea ce a făcut Stanislavski, ci să fie un artist al timpului său, un inovator, un constructor de teatru după legile vieții în continuă dezvoltare și în același timp după propria sa personalitate artistică.

„K.S. Stanislavski — scrie cunoscutul regizor sovietic Tovstonogov — ne-a lăsat legi imuabile ale stilului realist în arta actorului, legi

ale existenței organice a actorului, o metodologie de realizare a adevărului scenic... Legile formulate de Stanislavski se află într-o neconținută mișcare și dezvoltare și ni se cere o uriașă cheltuire de forțe creatoare pentru ca de fiecare dată să le descoperim din nou. Nu este suficient să cunoaștem aceste legi, ci trebuie neapărat să le facem să fie ale noastre, actuale, să încercăm să pătrundem atât de adânc în esența lor încât să ne închipuim cum le-ar fi interpretat azi însuși Stanislavski, cum le-ar fi aplicat el în practica actuală... Când vom ajunge la teatrul viitorului, acolo, primul care ne va întâmpina va fi Stanislavski, tânăr, înțelept și zimbând cu umor. El s-a născut și a trăit pentru teatrul viitorului și acolo trebuie să i se înalțe monumentul. Astăzi e cu noi. Numai că e înaintea noastră”.

Un moment de răgaz după un spectacol la MHAT a prilejuit această fotografie istorică (V.I. Kacialov, A.M. Gorki și K.S. Stanislavski).

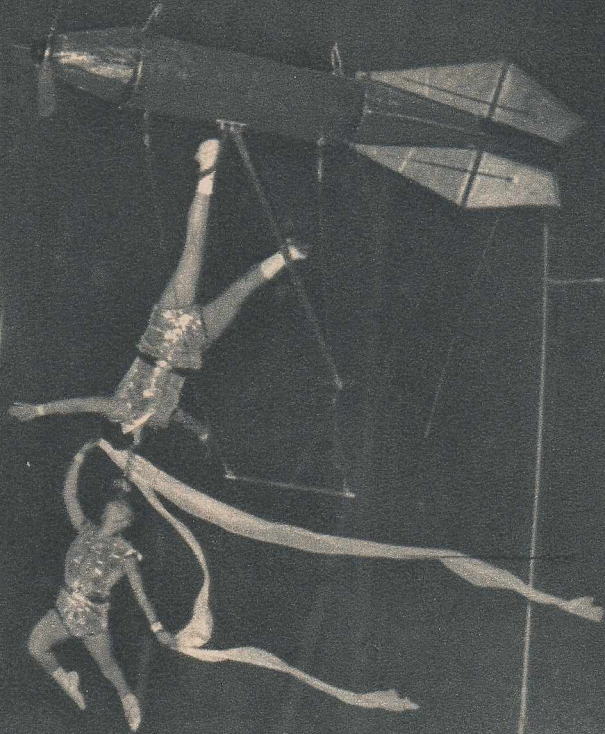
Curajos publicist antifascist, care, încă în urmă cu aproape trei decenii, se bucura de aprecieri pozitive și ale cărui scrieri erau uneori traduse și încercat forțele și în literatură. Schițele și povestirile sale, inspirate îndeosebi din viața hamalilor portuari, a muncitorilor industriali, a șomerilor și lumpenilor, vădeau înainte de toate o intenție protestatară, dorința de a deschide celor obișnuiți și umiliți perspectiva unui mîine luminos, de a-i convinge să lupte pentru apropierea victoriei ce și-o doreau. Ecou al luptelor desfășurate de partid în timpul cruntelor ilegalități, beletristica lui Maria Arsene a fost uneori, în anii aceia întunecată, tipărită și difuzată clandestin. E aceasta dovada cea mai convingătoare a eficienței ei și supremul titlu de glorie al autorului care și-a conceput toată literatura ca un manifest.

În volumul de față, avînd o adresă specială: tineretul, Maria Arsene și-a adunat schițele și povestirile în centrul cărora se află chipurile unor adolescenți sau tineri. Ei se încadrează în mișcarea revoluționară și se călesc în bătaiele de clasă ale proletariatului sau participă spontan la unele din acțiunile partidului. Un ucenic se obligă să scrie o lozincă, un altul participă la organizarea unei întruniri zburătoare; un elev îndeplinește prima lui sarcină de utecist; un copil al nimănui aruncă în aer, din proprie inițiativă, niște cisterne nemțești cu benzină; un altul, un fel de pescar clandestin iscusit, îl ajută pe un hamal într-o acțiune asemănătoare; un tânăr lucrător împrăștie manifestele partidului în fabrică, e descoperit, maltratrat și, în cele din urmă, salvat de tovarășii săi; moare apoi în luptele de la Băneasa; un puști, al cărui tată fusese ucis de fasciști, vrea să-i ducă maică-si, care luptă în formațiile patriotice, sferțul ei de pline și cîteva prune brumării și, ajuns pe timpul de luptă, depăștează un inamic periculos; un alt ucenic face legătura dintre un ilegalist și soția lui etc. etc.

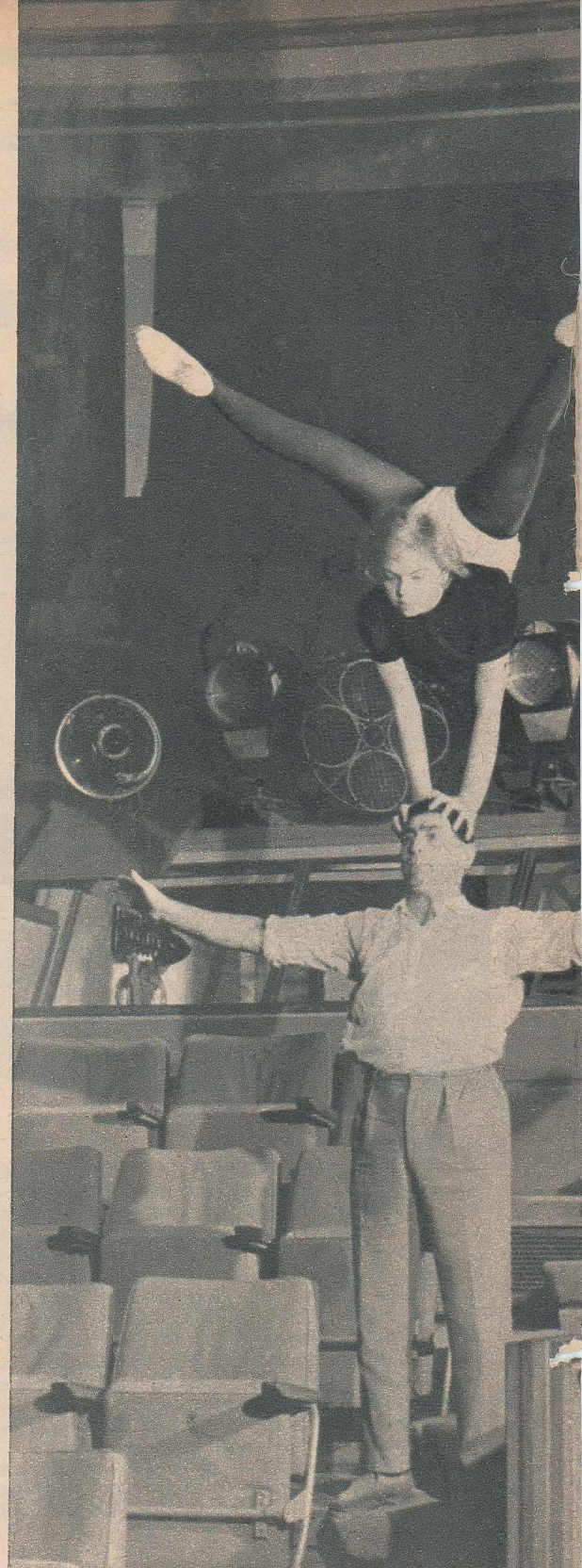
Aceștia sînt eroii cărții, aceștia sînt faptele lor. În Utecistul, Brumăriile, într-o noapte de iulie, Din om în om, din casă-n casă, Tovarășul Vladimir, Pe Dunăre la vale, acțiunile eroilor sînt mai bine motivate, stările sufleteste contradictorii prin care trec în clipele acestea capitale pentru ei mai bine și mai nuanțat înfățișate: chipurile eroilor prind un contur mai precis. Alteori, ca în Tandră, Mai departe, tot mai departe, Soarele răsare în zori, descrierea reacțiilor sufleteste e mai sumară, acțiunea oarecum diluată; comentariul, de factură jurnalistică, sentimental, lungit. Cînd vezi în josul paginii data cînd au fost scrise (aproape toate bucățile au fost redactate între 1930 și 1944), cînd te gîndești cum și pentru ce au fost scrise, ce contribuție au adus, nu poți să treci ușor nici peste piesele mai puțin izbutite, nu-ți permiți să le privești de sus, aristocratic, și nici belferește. Mărturisind o conștiință militantă, ele emoționează chiar numai prin aceasta. Cînd în anii ilegalității citeai pe pereți o lozincă a partidului, nu te puteai gîndi la subtilitățile caligrafice ale textului. Esențială era chemarea; esențial era că un om, cu prețul libertății și chiar al vieții lui, cutezase s-o scrie cu o mîină tremurîndă. Maria Arsene a făcut prin toate schițele și povestirile sale — mai izbutite sau mai puțin izbutite — o muncă asemănătoare. Și ea trebuie privită ca atare, cu respect adică, și cu dragoste.

Eugen LUCA

ARTA

ÎNDRĂZNETILOR

Și-a luat oare această rachetă star-tul spre Cosmos? Deocamdată, numai spre cupola ciroului. Dar celor doi artiști Ernesto le trebuie o serioasă doză de curaj și pentru acest zbor cosmic în miniatură.

Oricât ne-am străduit, n-am reușit să înțelegem nici o boabă din conversația pe care Lidia Jiga a avut-o cu bunii ei... colegi de lucru la repetiție.

Ș

tirea a apărut în ziare, în jurul ei s-a făcut vîlvă: un om și-a trăit 174 de ore din viață — aproape o săptămînă — pe un fir de sîrmă. Un fir de sîrmă fixat la o înălțime de 8 m între două clădiri din Rouen. Virtuozitatea lui Henri Rechaïn a fost aplaudată, amatorii de senzații țari au palpitat cînd acrobatul s-a odihnit — arareori — întins pe-o dungă, pe subțirelul său culcuș, alții întirziau cîte o jumătate de oră de la tihnită lor masă ca să vadă cum circarul înghițea în grabă o tartină, stînd într-un picior pe sîrmă.

Recordul a fost bătut, acrobatul francez a căpătat o fărîmă de glorie; o glorie efemeră și amară, plătită — la modul cel mai propriu cu putință — cu însuși riscul vieții. Și faptul n-a nimit pe nimeni: în lumea capitalului riscul acesta e implicat în însăși condiția de existență a artistului de circ și în însăși natura meseriei sale.

Fotografiile pe care le vedeți în paginile de față vorbesc tot despre circ și despre artiștii lui. Despre aceiași îndrăzneți care ascund

puternice, iată de ce nici un zburător nu se avîntă fără a avea paza bună a plasei, iată de ce nici un dresor nu rămîne singur cu leii în cușcă fără ca, discreți, paznicii să nu stea prin apropiere cu furtunurile sub presiune. Și dacă bietul Henri Rechartain nu și-a îngăduit nici măcar să doarmă ca lumea timp de 174 de ore, trebuie să arătăm că pe artiștii noștri îi așteaptă, după fiecare număr, cele 42 de cabine modern și cochet utilizate, de unde pot conversa cu regizorul prin multifon, sau spațioasa sală de repetiții unde se pot pregăti în liniște pentru viitoarele exerciții. Noua clădire a Cercului de Stat oferă spectacolelor excepționale condiții tehnice — de la orga electrică la instalația de sonorizare și la cea de aer condiționat — ca să nu mai vorbim de cadrul estetic de un foarte bun gust pe care îl asigură manejul.

Și la toate acestea se adaugă noul artist de circ, care cunoaște azi demnitatea și prețuirea măiestriei sale, artistul pentru a cărui pregătire se fac eforturi sistematice și se organizează studii științifice. Studioul de creație ce activează pe lângă Cercul de Stat tinde să înlocuiască tot mai mult acea învățătură însușită în mod empiric, transmisă doar pe linia tată-fiu, și să ajute talențelor să se afirme. Cercurile de prieteni ai cercului înființate pe lângă câteva case raionale de cultură ale tineretului depistează aceste talente, pe care cursurile profesionale, politice și de cultură generală din cadrul studioului le formează apoi cu grijă.

Fotografiile de față vor să fie argumente ale celor spuse mai sus. Să le privim împreună.

Sanda FAUR-DIMA
Fotografiile de S. STEINER

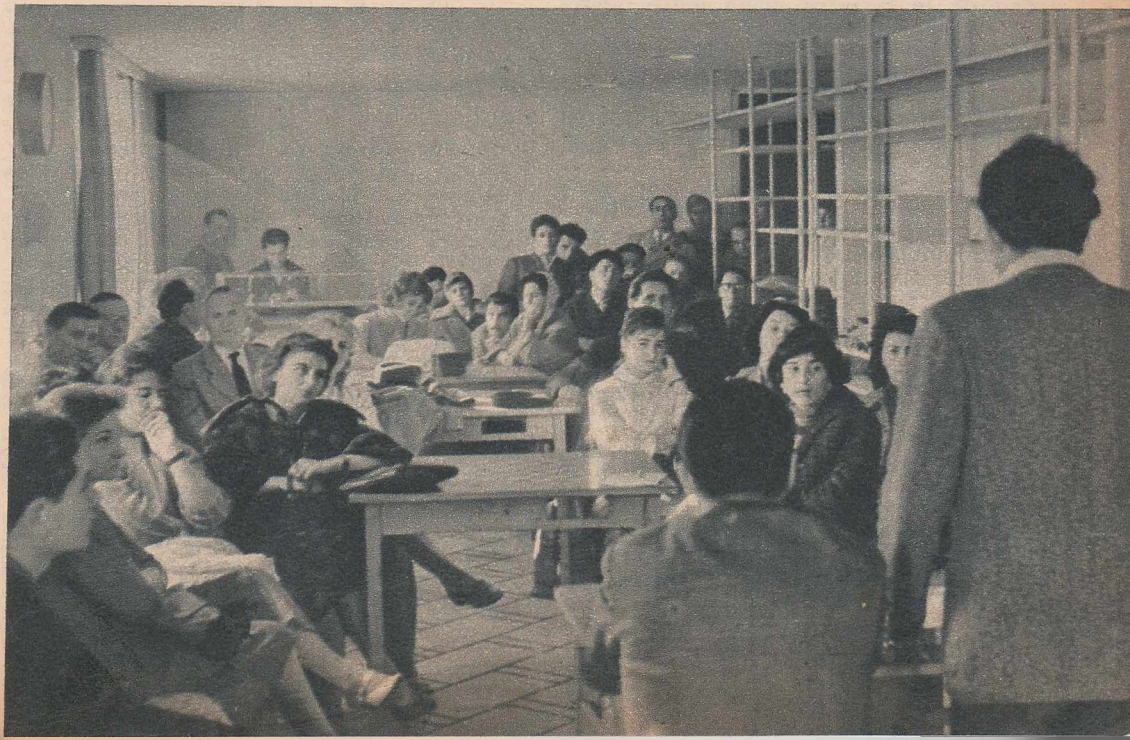
O motorizată arcă a lui Noe — tip 1962 — în care dresorii Katy și Sergiu Dermengi au reușit să-i pună (în sfîrșit!) de acord pe vulpea cu cocoșul, gîsca și maimuțica din poveste. Și cînd te gîndești că nu-i vorba de vreo fabulă, ci de adevărul adevărat!

Trupa fraților Ilie are un fel cu totul personal de a coborî scările. După afirmația lor, ei scutesc astfel de efort pe cele două tinere persoane ce... li s-au urcat pe cap. Mă rog, fiecare cu obiceiurile casei. Iată-i în repetiție.

De astă dată, practica a cedat locul teoriei. În cadrul studioului de creație al cercului, pot fi audiate interesante lecții despre arta cercului.

cu decență și modestie, sub zîmbetul profesional, o mare încordare a voinței, un efort considerabil al stăpînirii de sine, reluat cotidian cu tenacitate. Despre același salt acrobatic repetat o dată și încă o dată și de încă zece ori, despre același exercițiu echilibristic desfăcut în bucăți și lucrat cu migală, fărîmă cu fărîmă, pentru ca, recompus apoi, să dea impresia celui joc degajat care ne încîntă pe noi, cei din sală. Și totuși, dați-ne voie să afirmăm că imaginile acestea, luate în manejul noului circ din București, vorbesc despre o cu totul altă artă a cercului: eliberat de apăsarea primejdiei ce-l pîndea la fiecare exercițiu, asigurată fiindu-i — prin moderne și complexe instalații — fiecare mișcare, acrobatul, zburătorul, echilibristul poate face azi cu adevărat artă. Spectatorul nostru nu vrea să i se taie răsufarea de teamă cînd îl vede pe artist în înalturile cupolei. Vrea doar să-i admire virtuozitatea. Iată de ce nici un număr de trapez, de perș sau bambus nu se face — în spectacol sau la repetiție — fără ca artiștii să fie lonjați de cupolă prin frînghii

Sfârșit de dragoste

de Nicolae MINEI

Ilustrație de Tia PELTZ

Mergeau de multă vreme în tăcere. El lovea cu vârful pantofului pietricele rotunde și lustruite, care țigneau ca din praștie, zburau câțiva metri și recădeau cu un zgomot sec pe prundișul aleii. Era o joacă veche de-a lor, care mai demult — cât trecuse de atunci? — pe ea o amuza. Rîdea, bătea din palme, scotea strigăte de admirație („Vai, ce frumos a plutit! Parcă s-ar fi oprit în aer!”) sau intervenea în favoarea unora dintre pietre („De aia mică, cenușie, să nu te atingi! Săraca, uite cum s-a ascuns lângă celelalte, doar-doar n-o vedea-o nimeni!”).

Acum însă nu spunea nimic. Se mulțumea să urmărească cu privirea scurtul zbor al pietrelor, dar și asta o făcea numai pentru ca să poată ține ochii în jos.

Trecură pe lângă o baracă de unde venea miros de hot-dogs^{*)}. Bufetierul, un bătrinel îmbrăcat într-un halat alb, plin de pete galbene — probabil de muștar — stătea afară și potrivea stegulețul pe care scria: „Beți coca-cola de la gheață!” Li servise de multe ori înainte și, cînd îi văzu, își încreți într-un zîmbet fața lui mică și zbîrcită:

— Pofțiți, pofțiți! Un personal stilat vă așteaptă în saloanele noastre recent renovate! El încetini pasul și o întrebă, nehotărît:

— Vrei să...?

— Nu, Larry... Acum nu... (Se strădui să zîmbească și ea bătrinelului.) Poate la întoarcere, moș Kally.

Bufetierul clătină din capul lui cît un pumn:

— Bine, la întoarcere... Dragostea face poftă de mîncare.

*) Cîrțați prăjiți.

Și se apucă să meșterească din nou la steguleț.

Cum trecea de baracă, alea făcea un cot spre dreapta. Era o porțiune goală, fără bănci și fără trecători. O cunoșteau bine, căci obișnuiau să vină aici și să se așeze de-a dreptul pe iarbă. Mestecînd alene un sandviș din care mușcau pe rînd, vorbeau despre tot ce le trecea prin cap. Făceau planuri de viitor. O dată se certaseră rău — pentru un fleac, bineînțeles. Ea nu putea să sufere filmele polițiste, dar pe el îl distrau grozav scenele cu încăierări. Din asta, făcuseră o discuție de două ceasuri, în care ea îl acuza că e brutal și amator de violențe, iar el o ironiza pentru sensibilitatea ei de domnișoară. Se împăcaseră brusc, ca totdeauna: el o luase în brațe, o sărutase pe buze, pe obraji, pe git...

Da, fusese o ceartă copilărească, de felul celor care îi apropiu și mai mult. Nu ca acum...

Continuau să meargă în tăcere. El nu mai dădea cu piciorul în pietre. Deasupra lor, frunzele late ale castanilor se legăneau ușor, suflate de o adiere pe care numai ele o simțeau. De dincolo de porțile parcului, zgomotele New Yorkului ajungeau înăbușite, ca filtrate prin vată.

— Brenda, dă-ți seama! — izbucni el deodată. E o prostie!

Ea nu răspunse numaidecît. Urmări cu atenție filfiitul greoi al unui porumbel alb și gras și într-un tirziu spuse:

— Tocmai asta e... că ție ți se pare o prostie.

Vorbise atît de încet, încît el abia o auzi.

— Mi se pare numai?

Ea ridică din umeri. Nu avea nici un rost să continue discuția. Cel mai bine ar fi fost dacă i-ar fi pus capăt în urmă cu un ceas sau chiar două, cînd fiecare din ei își dăduse seama că nu este în stare să-l înțeleagă pe celălalt. Dar Larry se încăpățîna, și ea... ea nu avea puterea să fie prima care să spună: „Du-te! Lasă-mă singură...” Nici nu mai izbutea să se concentreze. O durea capul și simțea mereu nevoia să ducă mîna la tîmpla dreaptă, care îi zvîcnea cu furie. Ca și cum acolo ar fi fost închisă o vietate mică, care se zbătea să-și recapete libertatea.

— O prostie... O prostie—repetă el mereu. O să-ți pară rău. Dar o să fie prea tirziu.

Ea îl privi. Îi văzu obrazul prelung, cu pielea mată, gropița din bărbie (de cite ori o sărutase), ochii puțin oblici, cu lucirea lor umedă, părul moale, pieptănat cu grijă, toate contururile feței pe care le cunoștea mai bine decît pe propriile ei trăsături. Acum însă i se păreau depărtate, străine.

El se opri o clipă să-și aprindă o țigară. Și gesturile i le știa pe dinafară: arătătorul care izbea sec pe fundul pachetului, țigara trasă afară cu dinții, palmele care protejau flacăra mică a brichetei, primul fum inspirat adînc și ținut multă vreme în piept. Altădată toate acestea îi încălzeau inima, o apropiu și mai mult de Larry... Altădată? Încă cu trei-patru săptămîni în urmă.

El porni mai departe.

— Spune drept! E cineva la mijloc?

— Cineva la mijloc? (Era sincer nedumerită.)

— Alt bărbat... Poate-l iubești pe el... Dacă e așa...

Ea duse din nou mîna la tîmpla care zvîcnea:

— Nu, Larry. Nu e nici un bărbat.

— Atunci nu pricep! (Zvirli țigara abia începută.) Uite, nu pricep și gata!

— Ți-am explicat doar...— începu ea, dar renunță numaidecît. Ce rost mai avea?

O femeie și un copil trecură pe lângă ei. Copilul ținea o minge mare în brațe, dar nu se juca cu ea. Brenda observă că avea ochii plini de lacrimi.

— Hai să ședem puțin — spuse el.

Pe o alee laterală, o bancă metalică, scundă și îngustă, avea aerul că se rătăcise acolo din întîmplare. „Parcă n-o știu—își spuse ea. Or fi adus-o de curînd”.

El își aprinse o nouă țigară. Suflă fumul pe nări și își întinse picioarele:

— Unde dracu' au găsit o bancă ca asta? — mormăi el nemulțumit. Nici pentru copii nu-i bună — și, fără nici o tranziție: Dacă toți bărbații și toate femeile din țara asta ar face la fel... (Se opri și scutură scrumul care-i căzuse pe reverul hainei.)

— La fel ca cine?

— Ca noi... Ca tine.

— Poate că n-ar fi atît de rău.

— Nu, nu vorbesc în general. Mă refer la... la noi doi... la felul cum judeci tu... Sînt milioane de căsnicii în care soțul votează pentru democrați și soția pentru republicani. Crezi că ajung la divorț din cauza asta?

— Nu-i același lucru, Larry.

— Ba-i același lucru! Absolut același lucru! Cu diferența că noi nici nu ne-am căsătorit încă și tu vrei să te desparti...

— Mai sînt și alte diferențe... („Ce rost are? Ce rost are? Luăm totul de la început!”)

Ar fi vrut să se ridice de pe bancă, să plece, dar se simțea istovită și o durea îngrozitor capul.

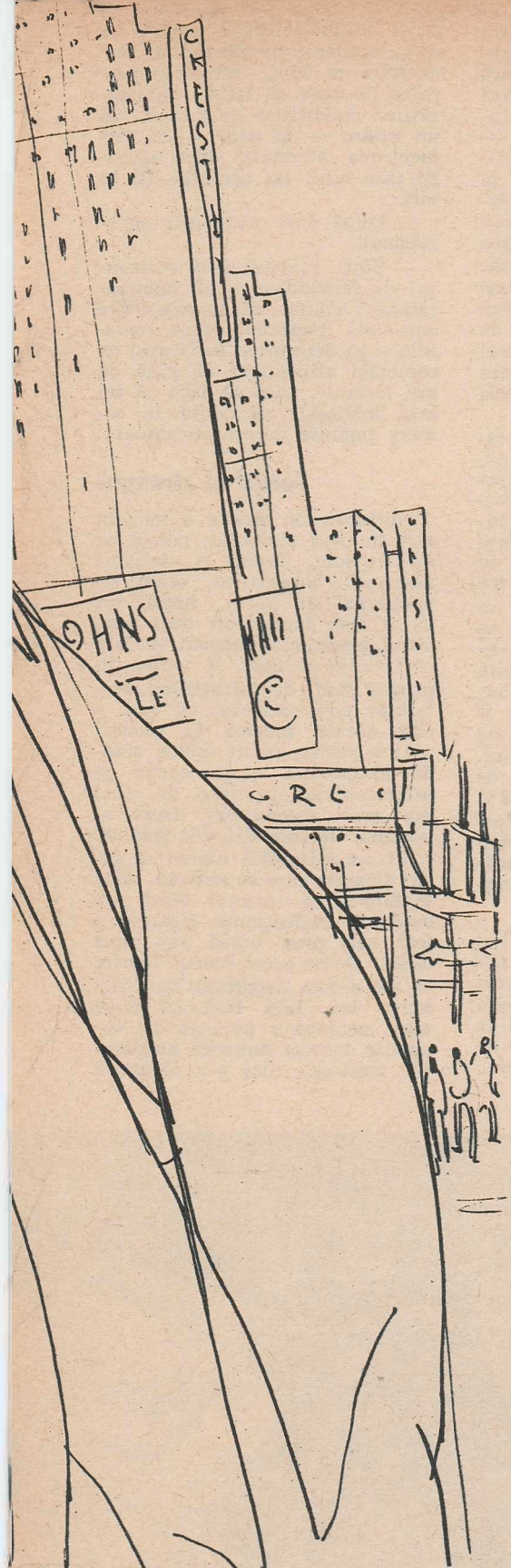
— Brenda, mă iubești?

Ea oftă. „Cum să-i explic? Vorbim limbi diferite”.

— Mă iubești, Brenda? — stăruie el.

— Mi-e foarte greu să-ți răspund, Larry. Foarte greu...

— De ce? Fă-mă să înțeleg de ce?

— Ce-i aia „felul meu“? Te iubesc ca orice om normal. Vreau să mă însor cu tine. Vreau să avem copii, să fim fericiți.

El se ridică de pe bancă, făcu cîțiva pași în jurul ei și se așază din nou:

— Știi, Brenda, uneori mi se pare că visez. Că toate astea sînt un coșmar din care o să mă trezesc. Dar trec zile, săptămîni și nu mă trezesc... Cu ce sînt de vină?... Mi-e rușine că trebuie să-mi fac singur reclamă, după atîta vreme de cînd ne cunoaștem. Dar te iubesc și ți-am dovedit că te iubesc. Știi bine că o să fiu un soț ireproșabil. N-am nici un fel de vicii, nu mă uit la alte femei, toți banii o să-i aduc acasă, n-o să trăiesc decît pentru tine și pentru copiii noștri... Și tu-mi dai cu piciorul pentru... pentru un fleac ca ăsta.

— Nu-i un fleac și...

— Un fleac, Brenda! Vrei cu tot dinadinsul să faci politică. Și încă ce fel de politică! Unde ai să ajungi cu comunismul ăsta al tău? Crezi că poți să dărimi un zid dacă dai în el cu capul?

— Comunismul nu e numai al meu, Larry. Și pe urmă, zidul e putred și capetele noastre sînt tari.

— O să vi le spargeți! O să vă închidă pe toți și tu ai să zaci cine știe cîți ani într-o celulă... Asta e fericirea la care visezi?

— Iar vorbești despre fericire...

— Și ce-i rău într-asta? (Încercă să suridă și să ia un ton glumeț.) Pînă și în Declarația drepturilor omului scrie că orice american este liber să urmărească realizarea propriei sale fericiri...

— Declarația drepturilor omului? Tocmai acum ți-ai găsit s-o citezi?

— De ce nu?

— De ce da? (Simțea că își pierde răbdarea, fi părea rău și căuta să se stăpînească. Bietul Larry! Bietul, bietul Larry!) Orice american este liber... Și tu ești american, dar nu ești liber nici măcar să te însori cu mine... Stai, Larry, mi-ai cerut să-ți răspund, acum lasă-mă să vorbesc! Nu ești liber să te însori cu mine decît dacă îmi reneghi convingerile, dacă încetezi să cred în ceea ce cred și să fac ceea ce trebuie să fac...

— Brenda!

— Lasă-mă să vorbesc, Larry. Încă de la început s-au petrecut între noi lucruri neobișnuite. Tu — un funcționar cu perspective, bine văzut de șefii lui, eu — o muncitoare oarecare... Și totuși te-ai îndrăgostit de mine...

— Și tu de mine!

— Sigur că da, dar nu despre asta e vorba. La noi asemenea iubiri nu se prea văd... Fiecare bărbat își alege nevasta din lumea lui. Sau, dacă poate, dintr-una de mai sus. Tu te-ai coborît pînă la mine... Nu protesta, Larry, știu că așa gîndești, te cunosc bine... Te-ai coborît pînă la mine. Și eu, în loc să-ți fiu recunoscătoare, în loc să mă devotez ție cu trup și suflet, îmi fac de cap mai departe.

— Ești nedreaptă, Brenda.

— Nu-i adevărat! (Își dădu seama că ridicase glasul și continuă mult mai încet, aproape în șoaptă.) Nu sînt nedreaptă, nu fac altceva decît să spun lucrurilor pe nume. Ai vrut o explicație, ți-o dau... Nu ți-am ascuns niciodată că sînt comunistă.

— Nici eu nu ți-am ascuns niciodată că nu sînt de acord cu tine.

— Așa e, nu mi-ai ascuns. Ai așteptat... Am așteptat amîndoi. Tu sperai că mie o să-mi „treacă“, eu speram să te aduc alături de mine... Așteptam, speram și ne iubeam... Sau ni se părea că ne iubim...

Începea să se însereze. În parc, felinarele nu se aprinseseră încă, dar la ferestrele zgirie-norilor luceau lumini pe care căldura le făcea să tremure mărunț. Orașul intra în noapte luptînd cu întunericul.

Larry tăcea. Dar ea îi ghicea încordarea cu care o aștepta să continue.

— M-am întrebat uneori dacă nu îți cer prea mult. Cred că nu... La urma urmelor, eram gata să mă mărit cu tine și așa... așa cum ești, cu prejudecățile tale, cu idealurile tale mici, cu felul tău de a gîndi strîmt și temător... Îmi spuneam că o să te schimb... că o să te schimb eu, că am o viață întreagă pentru asta... Dar acum tu ești cel care pui condiții. Tu îmi ceri să renunț la tot... — Îți cer să renunți la politică! Atît...

— Fii cinstit, Larry... Fii cinstit cu tine și cu mine. Îmi ceri să renunț la această politică! Dacă așa face propagandă pentru Nixon, nu te-ar deranja cu nimic. Dacă m-aș înscrie în „Clubul soțiilor democrat“, n-ai avea nimic de obiectat. Cel mult ai zîmbi îngăduitor și ai ridica din umeri... Orice, numai comunism nu! De ce? Pentru că e periculos? Pentru că riști să nu te mai avanseze dacă află că ai o nevastă comunistă?

— Dacă află asta, mă dau afară — spuse el cu glas înăbușit. Și știi bine ce greu e să găsești o slujbă...

— Știu foarte bine! Știu asta de la vîrsta de doisprezece ani. De cînd am început să muncesc... și de cînd au început ei să mă dea afară pentru că nu le plăcea ce gîndeam...

— Vezi?

— Văd. Dar dacă nu pot să gîndesc altfel! E ca și cum mi-ai cere să nu respir... Nu, mai rău.

— Brenda, fiecare om trăiește pentru el și pentru ai lui. Tu vrei să trăiești pentru alții.

— Dar acești „alții“ sînt tot ai mei, Larry! Ce să fac dacă așa fi simț?... Browlington e al meu. Ți-am povestit de el, derbedeii din serviciul de pază i-au înscenat o provocare și acum zace cu șira spinării ruptă. De ce? Ce crimă a comis? Era în comitetul sindical și a cerut să ni se plătească orele suplimentare... Și tot al meu e și Juddson. L-au dat afară pentru că era prea bătrîn. La patruzeci și doi de ani era prea bătrîn! Și Lucy Farthingham e a mea, de cînd a rămas fără pline pentru că n-a vrut să se culce cu inginerul Billings... Toți sînt ai mei!

— Toți sînt ai tăi... Numai eu nu... Adevărul e că nu mă iubești destul.

Ea nu răspunde numaidecît. Se rezemă de spătarul băncii și închide ochii. „De nu m-ar mai dura așa tare capul!“ Gura i se uscase, fi era din ce în ce mai greu să vorbească.

— Poate că ai dreptate, Larry. Nu te iubesc destul. Nu te iubesc destul ca să trăiesc numai pentru tine... Pentru tine, pentru mine și pentru fericirea aceea mărunț la care visezi tu mereu. Ce să fac?

O pală de vînt aduse cu sine frînturi dintr-o melodie. Brenda recunoscuse valsul „Cînd ochii irlandezi zîmbesc“. Îl dansase o dată cu Larry; se cunoșteau de puțină vreme și el îi cînta încetșor versurile naive, în timp ce dansau:

„Cînd ochii irlandezi zîmbesc,

Ei inima ți-o cuceresc...“

— Dar eu nu sînt irlandeză — spusese Brenda rîzînd.

— Zău? Aș fi jurat că da!... Judecînd după ochi.

Pe urmă o condusesese acasă și o sărutase. Era prima oară că o săruta... „Cînd ochii irlandezi zîmbesc...“ Să dansăm, să dansăm — ce ne pasă nouă de Browlington care în viața lui n-o să mai poată face un pas... dacă scapă cu viață. Puțină răbdare și o să putem închiria două camere lângă East River — cine se sinchisește că Lucy n-are unde să doarmă? Să trăim din plin, sîntem tineri, nu ca Juddson — pînă la patruzeci și doi de ani mai e o veșnicie. „Nu pot, Larry, nu pot!“

Îi simți mina pe umăr. Îl lăsă să se apropie de ea, să-i mîngie părul, să-i cuprindă mijlocul, să-și lipească buzele de ale ei. Nu îl respinse, nu schiță nici un gest de apărare.

— Brenda! Brenda!

Îi era teamă să nu leșine, atît de tare o durea capul.

— Te iubesc, Brenda!

Ea rămase inertă sub mîngîierile lui, sub sărutul lui... „Ar trebui să-i spun să înceteze“. Dar era sleită, cu desăvîrșire sleită.

— Du-te, Larry.

Abia cînd el se opri, cu fruntea lipită de gîtul ei, își dădu seama că vorbise cu glas tare. Repetă în neștire ceea ce nu fusese în stare să spună toată seara:

— Du-te... Du-te... Du-te, Larry, du-te...

El se ridică încet de pe bancă. Degetele îi mai întîrziară o clipă pe obrazii ei, apoi mîinile îi căzură, grele. Făcu cîțiva pași, pe urmă rămase nemișcat, fără să se întoarcă.

— Brenda, eu...

— Du-te, Larry... Du-te!

În tăcerea densă a parcului, auzi multă vreme pietrișul scrișnînd sub pașii lui. Ar fi dat orice să poată izbucni în plîns. Dar nu putea.

Fața lui frumoasă căpătase o expresie chinuită. Arăta acum ca un copil căruia i se ia înapoi jucăria cea mai dragă, fără măcar să i se ofere o justificare pentru această cruzime. „Larry, Larry, n-ai să înțelegi niciodată“.

— Dragostea e dragoste — continuă el — și politica e politică... Ce are de-a face una cu cealaltă?

— Dragostea o fac oamenii — spuse ea. Și politica, tot oamenii.

— Da' de unde! Dragoste fac toți oamenii, politică numai unii... Uite, eu intru în categoria celor care nu vor să știe de politică. Și pentru asta trebuie să renunț la tine?... Te iubesc, Brenda! Te iubesc, auzi?

Ultimele cuvinte le strigase aproape. Ea întoarse capul. Îi făcea rău să-l vadă așa, cu gura crispată dureros, cu ochii care o implorau.

— Nu mă crezi? — o întrebă el. (Glasul îi răgușise brusc.)

— Ba da, Larry, te cred. Mă iubești... în felul tău.

eară geroasă, stradă pustie. La un colț, o voce răgușită mă oprește:

— Stai, am să-ți spun ceva!

Mă uit în jur: ni-meni. Dau să plec. Vocea insistă:

— Și tu mă desconsideri?

Mă uit mai atent: jos, pe trotuar, se află o țigaretă „Mărășești”, din care dacă s-au tras trei-patru fumuri.

— Ce te miri? Nasul din po-vestea lui Gogol nu și-a pus mantaua pe umeri și a pornit haihui? De ce n-aș prinde și eu glas?

— Și ce ai, mă rog, de spus?

— Ce am de spus?... Un lucru foarte important, o chestiune de viață: eu nu trăiesc decât dacă sînt fumată pînă la capăt. Acesta-i rostul meu. Ei bine, cu

furnale, e clar că fumul începe pe ogor. Să vedem, așadar, ce legături există între acesta și fabrica de țigaretete „București”.

Ca la orice plantă industrială — și nu numai industrială — calitatea tutunului variază de la regiune la regiune și de la an la an, fiind influențată de condițiile pedoclimatice respective. Dacă, spre exemplu, a avut prea multă ploaie, tutunul va fi sfărâmișos și sărac tocmai într-o serie de substanțe aromate care sînt strict necesare unei bune țigaretete; dacă, dimpotrivă, i-a lipsit ploaia, vom avea de-a face cu un tutun prea uscat. Nici într-un caz și nici într-altul nu e bine. În plus, tutunul fiind o plantă capricioasă, calitatea lui depinde în bună măsură de modul în care este îngrijit. Așa se explică de ce fabrica de țigaretete

cîndu-l astfel și la mucegăire (căci a fi viu în foița de țigaretă — pentru tutun nu înseamnă altceva decît o foarte sigură mucegăire). Așadar, fermentarea, realizată printr-un regim dirijat de temperatură și umiditate aplicat foilor de tutun, se dovedește a fi operația care determină efectiv calitatea tutunului. Pentru fermentarea fiecărui sort de tutun există o diagramă.

Toate-s bune pînă aici; mai ales că la fabrica de țigaretete „București” există un sector de fermentare, condus de inginerul Ion Hodeanu, care lucrează din plin și conform cu diagramele științifice primite.

— Fiindcă m-ai întilnit lamentîndu-mă la un colț de stradă, n-aș vrea să crezi că nu sînt obiectiv. Uite, în materie de fermentare la noi s-au făcut lucruri destul de multe și interesante. Știi cum se fermenta în urmă cu 15 ani? Sezonal (ce termen pompos!). De fapt, se așeza tutunul în stive și se sonda zilnic cu termometrul. Rezultatul? Nu se știa niciodată cînd și dacă s-a terminat fermentarea; tutunul nu putea fi la toată producția de țigaretete bine fermentat, avea mucegai. Acum s-a realizat o cotitură de 180 grade. Adică aproape 98% din tutun se fermentează industrial și științific, iar tipul acesta de fermentare asigură: îmbunătățirea calității tutunului, creș-

terea productivității muncii cu 81%, scăderea pierderilor de fermentare cu 30%, reducerea prețului de cost cu 61%, îmbunătățirea condițiilor de muncă. Să nu uităm — în plus — că fermentarea „sezonală” dura aproape șase luni, iar aceasta—12, 14 zile...

— După cum văd, ești entuziasmat.

— Sînt. Pretind însă sectorului de fermentare să-și îmbunătățească munca, să nu considere actualele diagrame drept imuabile și să determine Institutul de cercetări alimentare să vină cu noi formule, care să facă să nu mai întilnești niciodată în comerț țigaretete necorespunzătoare.

Fumul și strungul

Noțiunea de strung e folosită aici în mod simbolic; corect ar fi fost spus „fumul și atelierul mecanic”. Pentru că, oricît de paradoxal ar părea, fumul nu va fi fum bun decît dacă atelierul mecanic al fabricii va face ce trebuie să facă. E vorba, în primul rînd, de întreținerea utilajului nou, modern, cu care a fost dotată fabrica în ultimii ani; e vorba, în al doilea rînd, de executarea numeroaselor și interesantelor proiecte de mici sau mari mecanizări, fruct al mișcării de inovații din fabrică.

Vi s-a întimplat uneori să găsiți țigaretete care se scutură. Asta înseamnă că tutunul tăiat din care s-a confecționat țigareteta a fost sau prea umed sau prea uscat. De ce acest lucru? Pentru că nu a fost asigurată condiționarea lui. Iată însă că acest mare neajuns e pe cale de dispariție tocmai datorită atelierului mecanic: aici s-a construit

lată și mașina de atașat filtre la țigaretete. Precizia ei, dublată de îndemînarea muncitorilor și de atenția controlorilor de fază, e de natură să-i scutească pe fumători de mici neplăceri...

DOSARUL UNEI TIGARETE

ce-am păcătuit că m-a aruncat pe jos, nefumată?

— Și cine crezi că te persecută?

— A, nu-i vorba de persecuție. Știi ce? Ia-mă de pe jos și hai cu mine.

Și am pornit împreună...

★

Mucul de țigară mi-a promis să nu întreprindă o incursiune în istoria tutunului și nici să nu disece filologic noțiunea de țigaretă. Cum însă fumul țigaretetei interesează la ora actuală enorm de multă lume, mi-a propus ca, lăsînd la o parte elementele de culoare reporteri-cească pe care le-am întilnit la tot pasul la fabrica de țigaretete „București”, să intrăm direct în subiect. Ceea ce am și făcut, conduși de imaginara (și totuși reală) țigărușă de la colțul străzii...

Fumul începe pe ogor

Cînd spui „Ce bună țigară”, te gîndești, de fapt, la fumul inspirat. Dar pentru ca fumul să fie bun, trebuie să fie bună țigareteta, iar pentru aceasta trebuie să fie la înălțime tutunul. Și cum tutunul nu se fabrică în

„București” are strînse legături cu o serie de gospodării agricole colective care cultivă tutun și cărora le acordă asistență tehnică. De pildă, pentru a se obține — la varietățile „Ghimpați”, „Molovata” și „Bărăgan” — tutunuri de calitate și în cantități sporite (în funcție de natura terenului), s-au stabilit de către specialiștii fabricii și conducerile gospodăriilor agricole colective respective distanțele la care trebuie transplantate răsadurile și s-a generalizat experiența gospodăriilor colective dobrogene, care aplică la transplantare o cantitate dublă de apă.

Asta nu înseamnă însă totul. Dacă gospodăriile colective trebuie să dea un tutun corespunzător normelor tehnice, „fixarea” calităților lui trece pe seama unui sector de activitate care ține direct de fabrică: fermentarea.

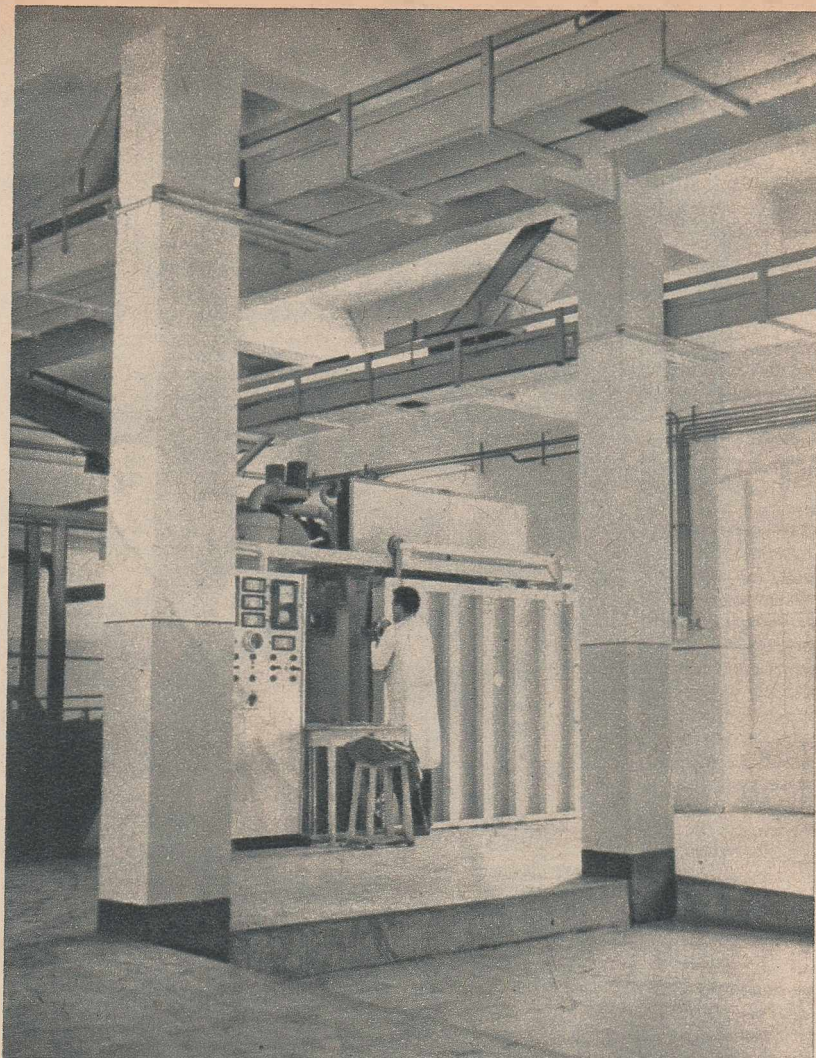
Fermentarea dă valoarea de folosință a tutunului, urmărind tocmai asigurarea caracteristicilor fumative: gust, aromă, stabilitate, puritate. Ea definitivează culoarea tutunului și împiedică o serie de procese chimice care, dacă s-ar produce, i-ar micșora valoarea fumativă, du-

o instalație pentru reducerea umidității după tăiere. Ea va asigura parametrii de condiționare necesari. Și dacă pe viitor nu vom mai afla țigări scuturate, să ne amintim că merită felicitări și colectivul condus de inginerul Eugen Costache, care a construit această instalație.

Chiar dacă țigărele sunt confecționate dintr-un tutun bine condiționat și predate comerțului conform normelor, ea tot poate ajunge să se scuture. Atunci când în depozitele I.C.R.A. nu se acordă atenție asigurării unui minim de condiționare a țigărilor. În plus, țigărele au un termen de garanție (6-10 luni) și trebuie vândute în funcție de acest termen. Iar I.C.R.A. distribuie uneori spre vânzare țigărele pe care le-a primit acum o săptămână, depozitând în continuare țigărele care stau în rafturile ei mai mult de 9-10 luni de zile... Reprezentanții fabricii de țigăre „București”, sondând modul în care sînt depozitate și vândute produsele fabricii lor (și fac acest lucru periodic), pot face sesizări și procese verbale, ei pot atrage mereu atenția că tutunul se îmbolnăvește extrem de repede și că se vindecă extrem de încet — sau de loc. Dar depozitarea și vinderea în condiții corespunzătoare nu o poate face decât comerțul. Așa că acesta trebuie să-și spună cuvîntul, răs-picat și științific. E drept că, la un apel al Ministerului Industriei Alimentare, Ministerul Comerțului Interior a răspuns cu o serie de măsuri care au adus oarecare îmbunătățiri. Fumătorii așteaptă însă măsuri și mai eficiente care să dezvolte rezultatele obținute.

— Bine, bine—intervine ca o obsesie mucusul de țigaretă. Cum

Una din noile și modernele instalații — de preumezit — cu care a fost dotată fabrica, în ultimii ani. Aci, tutunul face o adevărată baie de aburi...

rămîne însă cu nervurile acelea de tutun care se mai găsesc uneori în țigaretă? Alea pe seama cui trec?

— Nervurile sînt pe cale de dispariție. Ele se vor lamina, se vor transforma în tutun „nou” și se... vor refolosi. În acest scop s-a făcut o instalație. Să așteptăm rezultatele. În plus, s-a constituit un colectiv, condus de inginerul Mihai Dragoș, care studiază completa eliminare a nervurilor și cotoarelor din foile de tutun. Să fim siguri că rezultatele nu vor întîrzia, dar să-i rugăm pe tovarășii din colectiv să se grăbească.

— Mai ales că—intervine malițios mucusul de țigaretă—oamenii fumează țigări și nu studii!

Dar să mai vorbim de încă o mașină. Și anume de mașina românească de confecționat filtre. Să arătăm, chiar și numai în treacăt, că, deși filtrul a intrat în viața țigaretii noastre nu tocmai de multă vreme, el a reușit să cucerească preferințele unei bune părți a fumătorilor. Să ne strîngem mîinile pentru aceasta, dar să nu ne declarăm încă pe deplin mulțumiți de calitatea filtrelor.

Spunem că filtrul a intrat în viața țigaretii. E și nu e așa, pentru că un filtru intră în viața țigaretii numai atunci cînd face corp comun cu ea, numai atunci cînd diametrul lui este identic cu diametrul țigaretii la care se atașează. Mașina făcută în fabrică (și aparținînd unui colectiv condus de inginerul Valeriu Macarie) corespunde nivelului tehnic al mașinilor mo-

derne. Cum se explică atunci că uneori întîlnim țigaretă cu un filtru care nu filtrează fumul, ci îngreunează pur și simplu fumatul? Așa că, vedeți, pentru ca fumul să fie un fum bun și din punct de vedere al filtrului, nu trebuie să capete notă de trecere numai atelierul mecanic.

Dar felul în care se aplică filtrul nu e unicul element hotărîtor. Un rol important îl are și hîrtia din care e confecționat. Un filtru e bun cînd porozitatea lui e constantă, iar această constantă e determinată de lipsa de duritate și rigiditate a hîrtiei. Hîrtia se produce însă în unitățile Ministerului Petrolului și Chimiei — mai precis, la Bușteni. (Foița de țigaretă se confecționează la Bacău; de ce nu se fac ambele hîrtii în același loc, pentru a se crea într-o singură fabrică un sector specializat și familiarizat cu problemele țigaretelor?) Se pare că la Bușteni se întreprind cercetări: fumătorii le urează un grabnic succes. Mai ales că ei vor să fumeze țigaretă cu filtru și nu țigaretă cu dopuri impermeabile.

Gata, să arunc vina (în cazul precedent) pe comerț și (acum) pe cei de la hîrtie, iată că sînt apostrofați din nou de mucusul de țigaretă:

— Nici așa, stimabile. Ai sărit, mi se pare, o verigă esențială: controlul de calitate. La confecția de țigaretă și la mașina de atașat filtre controlul de calitate are un cuvînt hotărîtor. Și dacă acest control nu se manifestă, deficiențele sînt extrem de concrete și... nefumabile. De exemplu, atunci cînd o țigaretă ajunge în comerț cu un filtru necorespunzător înseamnă — lăsînd la o parte „aportul” calității hîrtiei — că cei de la controlul de calitate nu acționează ca lumea.

— Așa și e: nu eu am sărit veriga, ci ei n-au acționat. Hai să le cerem părerea.

— Uneori n-ai să-i găsești la lucru dimineața, aflîndu-i în unele acțiuni pe tărîm obștesc. De fapt asemenea sarcini ar trebui îndeplinite în afara orelor de producție.

Poate că mucusul de țigaretă, fiind subiectiv, s-a pripit generalizînd. Cu unele rezerve controlorii de calitate se află la posturile lor și muncesc. Dar oricum ar fi, în activitatea lor trebuie mai multă atenție, mult mai multă pasiune — că preverderi și îndrumări tehnice în planul de măsuri există cite vrei. Și, astfel, vom întîlni în comerț din ce în ce mai puține țigaretă — cu sau fără filtru — necorespunzătoare.

— Spune-mi — am cutezat să-mi întreb însoțitorul — nu cumva cel care te-a aruncat pe jos a uitat că a vrut să fumeze „Mă-rășești” și nu altceva?

— A, nu mă refer la asemenea „nemulțumiri”. Fiecare fumează țigaretă care-i place și care-i convine. Indiferent însă de marca ei, țigaretă trebuie să fie de calitate.

Fumul și estetica

Oricît de bună ar fi țigaretă, dacă nu-i prezentată într-un mod estetic îți taie pofta de fumat. Nu se poate spune că fabrica de țigaretă „București” și ministerul care o tutelează nu s-au îngrijit de ambalajele produselor. Să ne gîndim la „Virginia” (la cele cu filtru), „Golf”, „Bucu-

Țigări? Nuu, filtre! Așa ies filtrele din mașină: lungi ca niște țigări. Iar mașina este aceea despre care am vorbit: românească.

rești", „Lux“, „Carpați“ (tot nu-mai cele cu filtru) și în general la ambalajele celor superioare, și vom conchide că sînt moderne, elegante, practice, estetice. Ce ne facem însă cu ambalajele țigaretelor „Carpați“, „Mărășești“ — într-un cuvînt cu ambalajele sorturilor de mare consum? Ele sînt demodate și nepractice, se dezlipesc ușor și lasă tutunul să se reverse în buzunare. Și chiar dacă nu se dezlipesc, hîrtia subțire din care sînt confecționate aceste ambalaje nu le protejează.

Tot de estetică ține și forma țigaretii — formă dată de lungime și volum — sau, la cele cu filtru, de proporția dintre țigaretă și filtru. Dacă sorturile „Snagov“ sau „Eforie“ au o formă modernă, ce am putea spune despre „Favorit“ sau „Carpați“ cu filtru? De ce filtrul acestora e atît de pipernicit, inestetic? Tot de estetică ține și tiparul aplicat pe țigaretă — literă, culoare. De ce mai ales la cele de mare consum tiparul nu e frumos? Ca să nu mai spunem că, de multe ori, tiparul este aplicat de două ori pe aceeași țigaretă, iar alteori, la țigaretile cu filtru, este aplicat nu lingă filtru, ci la capătul opus. Să nu uităm că din mărunțel se face mare. „Nimicurile“ acestea dau un aspect neplăcut și contravin gustului și cerințelor marelui public consumator.

Și încă ceva. Se știe că fiecare țigaretă e fabricată pe baza unei rețete ce include amestecul a două sau mai multe sorturi de tutun. Dar se mai știe că, deși avem nenumărate mărci, familiile acestora nu sînt prea multe, ci numai cîteva, în funcție de tutunurile de bază ale rețetelor lor. Așa, de pildă, se înrudesc între ele „Romînia“ și „Orient“,

„Golf“ și „Lux“, „Carpați“, „Favorit“ și „Select“. N-ar fi oare mai bine să se reducă numărul atît de mare al mărcilor și, în schimb, să se confecționeze mai multe sorturi ale aceleiași țigaretă, cu și fără

filtru — mai voluminoase sau mai puțin voluminoase, mai lungi sau mai scurte — fiecare avînd însă anume caracteristici fumative? Și în loc să-i spui „Carpați“, „Favorit“ sau „Select“, să-i spui numai „Carpați“ și ai s-o

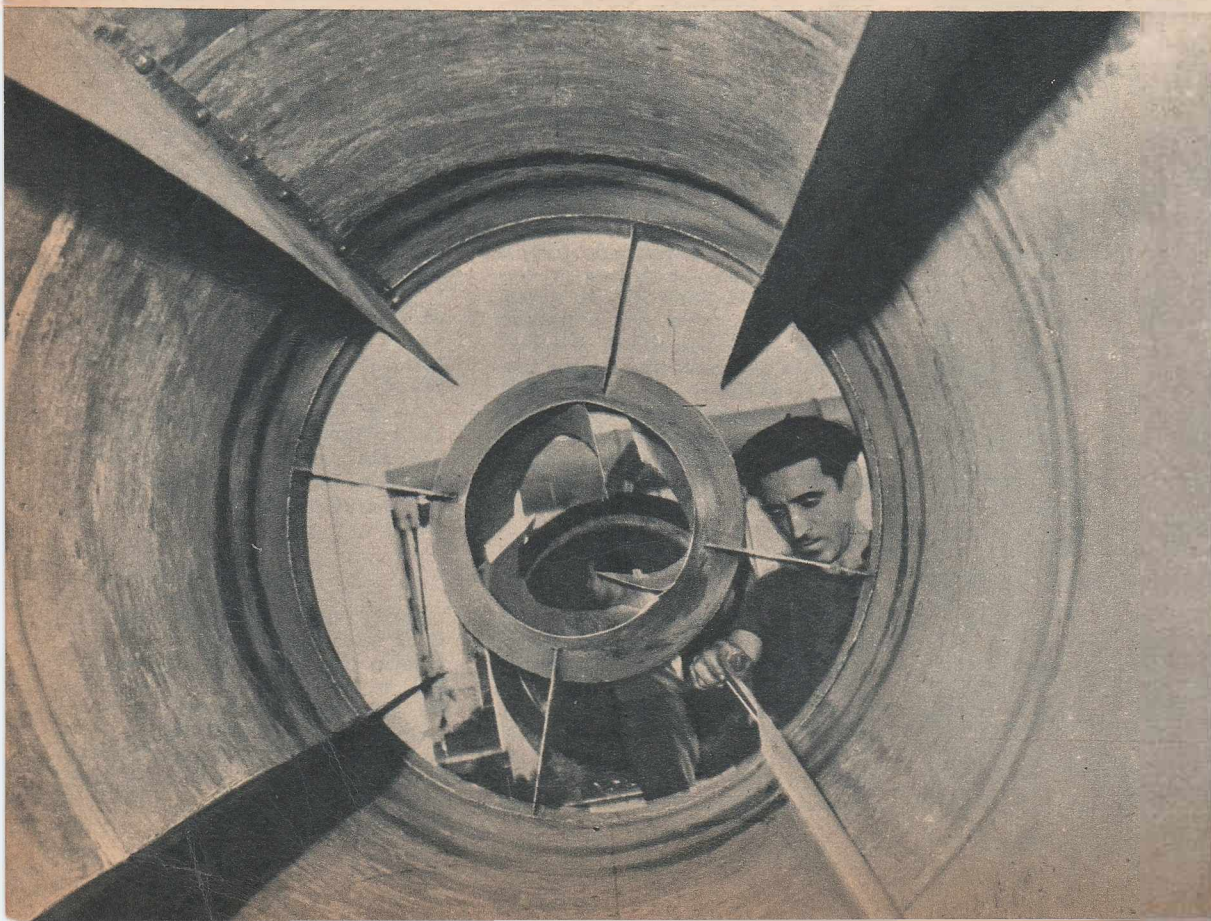
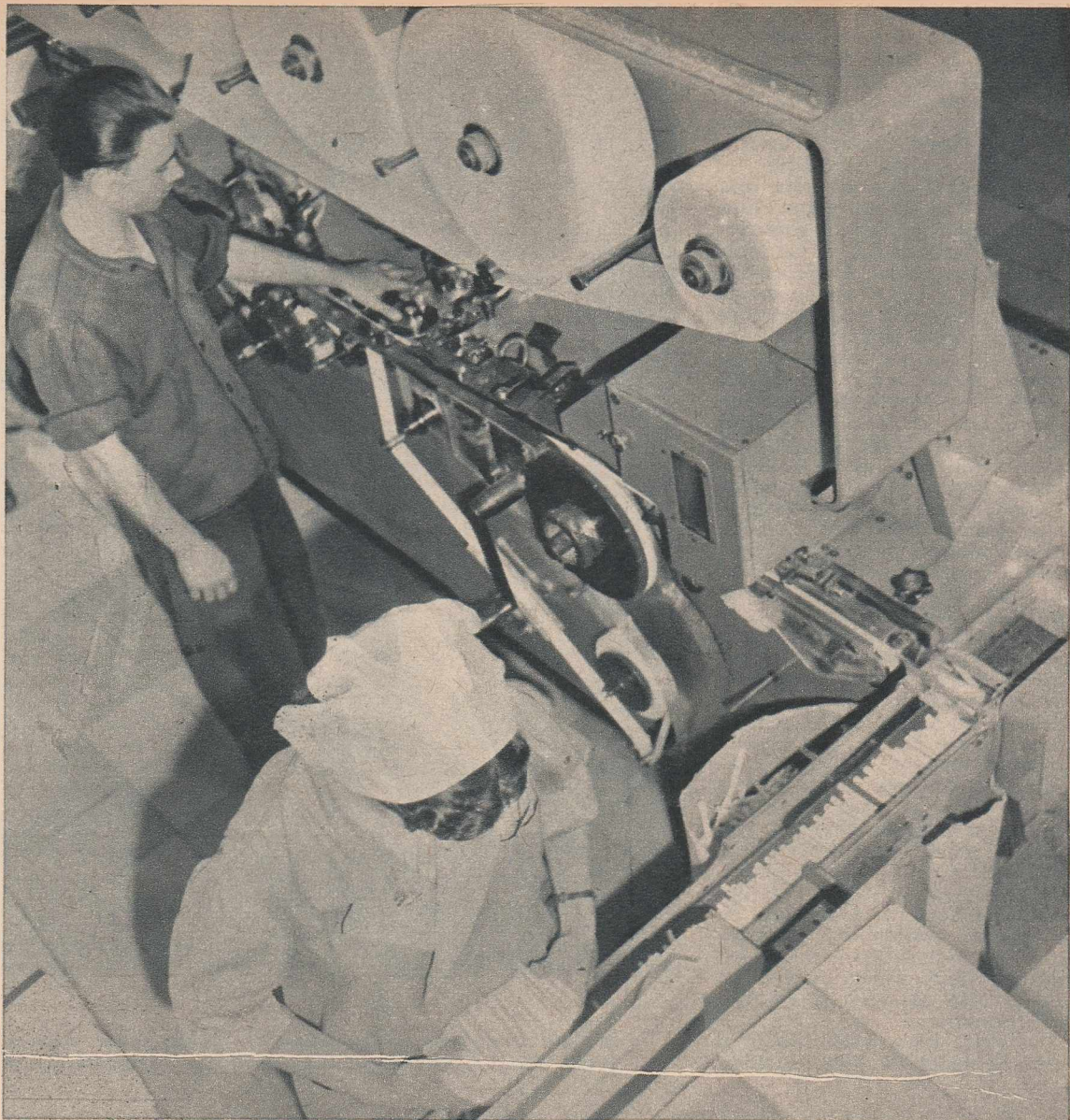
deosebești — în funcție de gustul pe care-l dorești — prin forma ei, căreia să-i corespundă o anume denumire convențională? Așa că de fumat ai să fumezi țigara pe care o dorești. Și, în fine, din punctul de vedere al ambalajelor ar fi mult mai economicos.

★

Fabrica de țigaretă „București“ e o întreprindere complexă: ea produce toată gama de țigaretă de mare consum și superioare, are de-a face cu multe sortimente, tutunuri și... probleme. Lipsuri mai sînt — și probabil că noi nu le-am enumerat pe toate. Dar găsim aici un colectiv entuziast, care muncește cu dragoste și pricepere pentru a face din această capricioasă amică a multora dintre noi, care e țigaretă, ceva din ce în ce mai plăcut. Cîte nu s-ar putea scrie într-un reportaj despre acești oameni! Ne-am gîndit însă că în clipa de față cîteva rînduri, cît de cît analitice, vor fi mult mai utile harnicului colectiv decît un reportaj vesel și expozitiv.

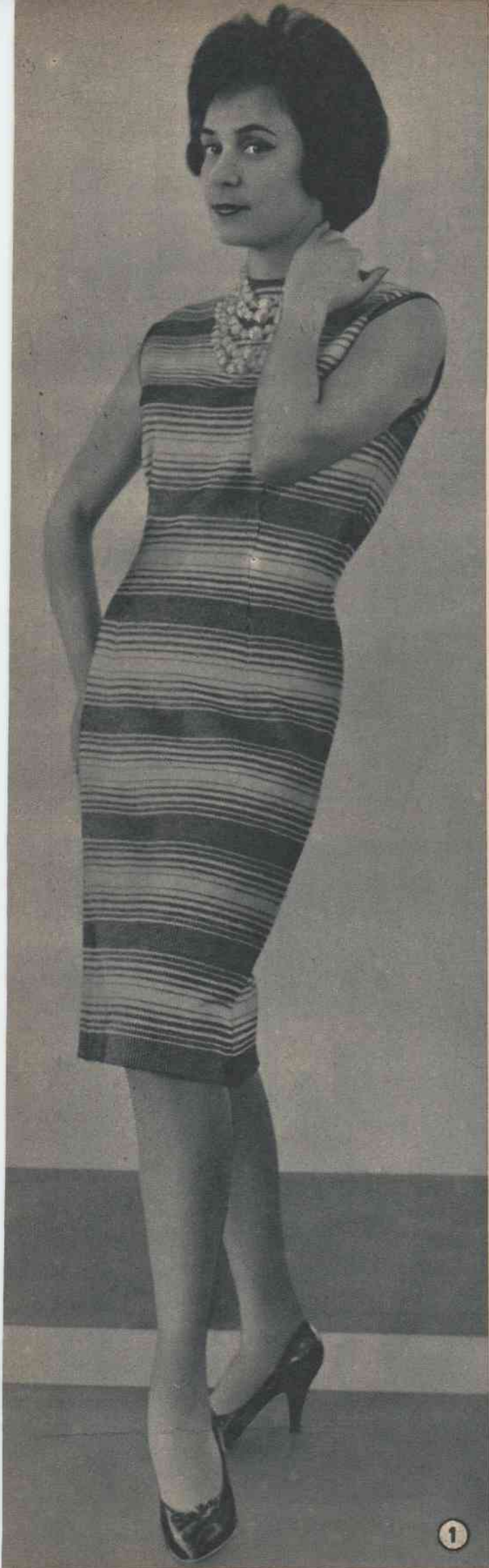
Bazil DUNĂREANU
 Fotografiiile autorului

Uscătorul din tablă, o inovație recentă, va îmbunătăți substanțial — punînd cele patru palete să se războiască cu tutunul — calitatea acestuia.

**ROCHIA
DE
JERSEU**

Veșnic modernă, aspectuoasă, rezistentă și plăcută la purtat, rochia de jersey e oriunde la locul ei, începând cu orele de lucru și pînă la orele festive ale serii, la spectacole, în vizită sau la un restaurant. Cu condiția, firește, de a o adapta cu ajutorul unor accesorii potrivite diverselor împrejurări: pentru dimineața o geantă și încălțăminte sport, un cordon de piele și o bătășelă veselă la gît, iar pentru după-amiază și seara — pantofi, mănuși și poșetă elegantă, la care se adaugă bineînțeles podoaba — colier

sau broșă fantezi — menită să dea o notă personală ansamblului.

Dintre noile creații ale fabricii „Tricotajul roșu” am ales pentru cititoarele noastre câteva modele care, prin simplitatea lor, se pretează în mod deosebit acestor metamorfoze.

Dungile transversale ale rochiei de jersey din foto 1 au impus excluderea oricărui artificiu de croială. Discret mulată pe corp, ea suportă accesorii în tonuri stinse, pastelate, pentru o rochie cu dungi viu colorate, sau în tonuri saturate, în cazul unor dungi alb cu negru, gri sau bleumarin.

Buzunarele și cordonul marcind o talie ușor coborâtă dau o linie modernă acestei rochii de jersey (foto 2), indicată și pentru o siluetă mai puțin desăvîrșită.

O rochie foarte simplă de jersey capătă un caracter festiv grație jupei plisate, fixate pe cordon (foto 3). Un cordon lat cu cataramă, un gulerăș de pichet scrobit sau un șăluș ecosez o metamorfozează în rochie sport pentru toate zilele.

APA ÎN ORGANISM

Deși în general este bine cunoscut faptul că organismul conține o cantitate considerabilă de apă (între 65 și 80% din greutatea corporală, în funcție de vîrstă), nu putem să ne reținem uimirea ori de cîte ori ne gîndim că aproximativ trei sferturi din structura atît de complexă a corpului nostru se reduce totuși la elementara formulă H₂O. Aceasta înseamnă că mașina biologică, extrem de complicată și uimitor de fin și precis organizată a corpului uman, e... „clădită” pe apă. Mai mult decît atît, apa reprezintă și unul din elementele importante de „construcție” a acestui minunat edificiu biologic. Într-adevăr, o bună parte a conținutului hidric al corpului e reprezentată de „apa de constituție”, adică apa care intră direct în structura moleculelor chimice complexe din care sînt construite celulele; restul este reprezentat de „apa liberă” din interiorul celulelor, din spațiile dintre celule, din vasele sanguine și limfatice etc.

Importanța apei pentru organism este ilustrată de faptul că acesta suportă foarte greu atît excesul cît și restricțiile în aportul hidric (se știe, de pildă, că în timp ce fără hrană omul poate trăi săptămîni de-a rîndul, lipsa ingestiei de lichide e foarte greu suportată peste 24 ore). De aceea, pentru

această apă, care constituie punctul de plecare și elementul final a foarte numeroase procese din organism, sînt puse în funcțiune lanțuri întregi de mecanisme de control și reglare, începînd cu sistemul nervos, pînă la fermentii celulari, sectoare cheie ale tuturor fenomenelor biochimice din organism.

Este foarte greu să se facă măcar un inventar sumar al nenumăratelor procese biologice în care apa participă

acesta, sînt eliminate (urină, fecale, transpirație). Prin apă se fac schimbările de la sînge la țesut, de la țesut la celulă. Apa intervine în respirație și în menținerea temperaturii corpului, în funcția mușchilor și glandelor, a ochiului și urechii etc., etc.

În sfîrșit, un aspect de importanță covârșitoare privește problema participării apei în procesele de geneză a energiei biologice. În cursul arderilor celulare a principalelor combustibili biologici, zaharurile și grăsimile, rezultă apă. Formarea sa, prin unirea elementelor constitutive — hidrogenul și oxigenul — se însoțește de eliberarea unei cantități mari de energie; ea este reținută și

stocată într-un mod ingenios în celule, fiind apoi utilizată pentru diferitele necesități funcționale ale organismului. Aceasta este sursa fundamentală a energiei biologice, fără de care activitatea vitală nu este posibilă. Cercetările moderne consideră, în plus, că moleculele de apă constituie un fel de rețea bine stabilită în organism, de-a lungul căreia se transmite energia necesară proceselor vitale de la o celulă la alta, de la un țesut la altul.

Poate că meditînd asupra acestor cîteva aspecte ale rolului imens al apei în existența noastră — problema fiind de fapt mult mai vastă și poate mult mai importantă decît am reușit să o prezentăm în cîteva rînduri — vom înțelege într-un sens nou expresia „Apa este izvorul vieții”.

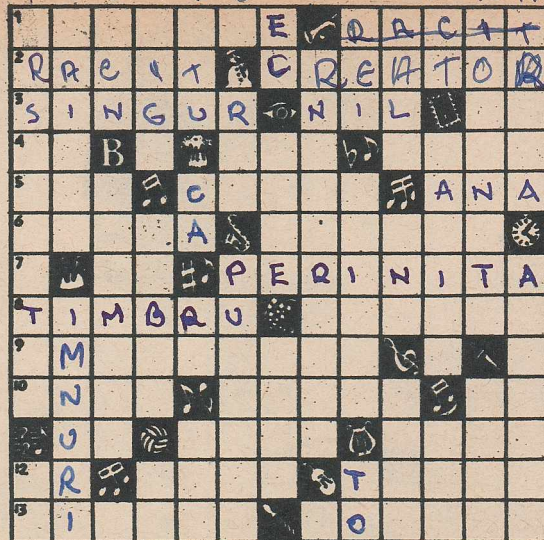
Dr. A. FABIAN

E BINE SĂ ȘTIM

Într-un fel sau altul. În cursul digestiei alimentelor, de pildă, apa intervine ca un factor indispensabil al tuturor etapelor sale. Ea participă la solubilizarea și fărîmîțarea alimentelor în gură, la degradarea lor treptată în stomac și intestin, la procesul de absorbție prin peretele intestinal al produselor de digestie. Ea transportă ca un cărauș grăsimile, proteinele, zaharurile, vitaminele din intestin către sînge.

Apa este constituenții principal al sîngelui, vehiculul globulelor albe și roșii, al proteinelor, zahărului, grăsimilor, sărurilor, vitaminelor, hormonilor. Apa este mijlocul principal prin care resturile rezultate din arderile organismului, vătămătoare și toxice pentru

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

MUZICĂ... DISTRACTIVĂ

ORIZONTAL: 1) MI—LA. 2) Infrigurat — CREEZĂ OPERE. 3) SOL — Are aria lui în AIDA — Apelații (pop.). 4) Fluviu în țara canțonetelor — Zeiță a recoltelor la romani — Moral. 5) Ne dirijează... LA CABANA TREI BRAZI — SECUNDA — OPERETA... LUGOJANA. 6)... ÎNTRE FETE (operetă de Millutin) — GAMA. 7) LI SE CÎNTĂ... DIN CIMPOI — SĂRUTĂRI CU CÎNTEC. 8) MARCA... VOCI — ROADELE... UNUI CÎNTEC. 9) IMPROVIZAȚIE MUZICALĂ. 10) A creat Alba-Longa — Semne pe... unghii — După-masă. 11) DO — SCĂRI MUZICALE — INSTRUMENTE DE SUFLAT... ÎN BALOANE DE SĂPUN. 12) PARTE A TENORULUI... ÎN COR — CÎNTECUL PĂPUȘII DIN FILM — SOL. 13) INTERVALE SUPERIOARE SECUDEI — VERTECAL: 1) LA — Ființă. 2) UN CÎNTEC

VECHI — CÎNTECE SOLEMNE. 3) MĂSURI arhaice... LA CÎNTARE — Solist în CAVALERIA UȘOARĂ. 4) Firdă — „O CHTARĂ CÎNTA...” — „RĂSARE LUNA.” 5) CÎNTEC DE LEAGĂN — Uvertură sau final la CATERINCA — Două sunete din TROMPETA — Organ la... VIOARĂ 6) — CARMEN SAU RIGOLETTO — Rezolvă pasiunile în anumite OPERE (pl.). 7) FINAL LA VIOLONCEL — LA BATERIE — CORN (pl.). 8) LIRA (fig.). 9) A FI... TOBA — I-a stat în cale — TON... neterminat. 10) „VIOARA ÎNTÎI” A UNEI CUNOSCUTE FORMAȚII BRAZILIENE — ÎN CANTILENA — „CHEMARE”. 11) MĂSURA PENTRU ARII — Pămînt — ARIE INCOMPLETĂ. 12) TRECUTĂ PRIN LA... MINOR — RIDICA TONUL. 13) A începe executarea unei bucăți muzicale — SI... MI... LA... RE...

Gospodine!

Folosiți
NOUL APARAT DE ÎNTINS RUFESTETIC PRACTIC UTIL

NOUL APARAT DE ÎNTINS RUFESTETIC se fixează ușor în două șuruburi și derulează un șnur rezistent, care după uscarea rufelor poate fi strîns

UN PRODUS AL ÎNTREPRINDERII METALURGICA — CLUJ

Generozitate

„Rolls“-ul frină scurt. Șoferul în livrea coborî, deschise portiera și trei gentlemenii îmbrăcați ultraeleganț descinseră în fața celui mai luxos restaurant.

Au servit acolo pui, șampanie și cîte o țigară scumpă. Aceeași somptuoasă limuzină i-a transportat apoi la hipodrom, unde li se reținuseră locuri alături de loja regală. Într-o pauză a curselor, pe gazonul tuns mărit, au luat iarăși o frugală dar costisitoare gustare.

Și-apoi?

Apoi gentlemenii — doi oameni „de culoare” și unul alb — au predat, frumos împăturite, hainele, jobenul, cămașa și pantofii, patronului marelui magazin care finanțase această expediție. După care și-au re-luat meseria lor de... măturători de stradă.

Ideea comerciantului londonez de haine închiriate de a-și face reclamă în acest fel ar fi putut fi categorisită ca stranie, lipsită de gust, stupidă etc. dacă ea n-ar fi în fapt o batjocură, o insultă adusă omului muncitor.

Cum se poate potoli foamea milioanei de oameni sărmani, șomeri sau cu lefuri de mizerie?

Pentru stăpînii safeurilor e simplu. Fotografia „la fața locului” încearcă să ne-o arate: împrumutînd bieților măturători cîte un joben și un frac cu plastron. Cel puțin așa pretinde patronul magazinului cu pricina, care a declarat că toată mascarada pe care a pus-o la cale nu avea drept scop reclama comercială ci... spiritul său filantropic. A vrut, pasămite, să creeze unor bieți măturători o zi „omenească”!...

Nevoia de reclamă o înțelegem, ne-o explicăm. Dar de unde această nevoie de cinism?

Anton ALEXE

DIN TOATĂ LUMEA

UN ROBINSON
ÎN CENTRUL
EUROPEI

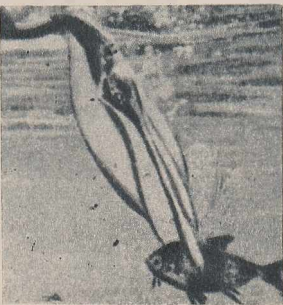

Se pare că seria norocoșilor „Columbi” nici în zilele noastre nu s-a terminat. Un student din orașul Bamberg a descoperit o insulă în plin centrul Europei — apărută recent pe un afluent al râului Main, ca urmare a scăderii nivelului apei. Fiind primul care a pus piciorul pe acest teritoriu nelocuit, tânărul s-a declarat stăpîn cu puteri depline. Pentru a-și demonstra drepturile, proaspătul senior s-a referit la o lege datată din 1907 (astăzi încă în vigoare în R.F.G.), conform căreia nu sînt pro-

prietatea statului decît insulele existente pe teritoriul lui în momentul promulgării legii. Fiind vorba de o insulă apărută abia în 1992, ea nu intră în prevederile legii — susține „proprietarul”.

PENTRU
PRIMA DATĂ
PE PELICULĂ

Încetîneala caracterizează în general mișcările pelicantilor. În momentul însă cînd pasărea prinde sub apă un pește, zvicnirea sa este atît de rapidă încît — pînă acum — nu a putut fi înregistrată pe pelicula aparatelor fotografice. Imaginea pe care v-o

prezentăm este cea dintîi care a reușit să reproducă acest moment.

SÎNT
PESCĂRUȘII
ORBI!

Strania cecitate de care suferă în anumite împrejurări pescărușii — păsări cu vederea în general bine dezvoltată — a stîrnit interesul unor specialiști care au efectuat o serie de experimente. Ei au încercat să schimbe ouăle pescărușilor cu altele din lemn, vopsite în roșu, albastru și galben. Cum au reacționat păsările? Au aruncat imediat din cuib ouăle roșii, ciocindu-le în schimb cu multă conștiințiozitate pe cele galbene și albastre. Găsind în cuiburile lor „ouă” cilindrice sau chiar prismatice, pescărușii au avut o atitudine destul de binevoitoare, cu o singură condiție: muchiile „ouălor” să fie rotunjite.

Cecitatea pescărușilor li duce chiar și la „gesturi” monstruoase, ca de pildă manifestări de canibalism, ale căror victime sînt uneori proprii lor pui.

Explicația ciudatei comportări a pescărușilor stă în faptul că multe animale nu sînt receptive decît la anumite semnale din afară, rămînînd complet oarbe la celelalte, cu nimic mai puțin vizibile. Cecitatea aceasta depinde de organizarea sistemului nervos, care limitează atenția la unele semna-

te pentru a o concentra mai bine asupra altora mai importante.

FLORI
CONSERVATE

Specialiștii englezi au făcut experiențe de conservare a florilor prin înghețare. Împachetate în săculețe din plastic și păstrate într-o cameră de vid, la temperatură scăzută, ele își păstrează multe luni prospețimea.

Primele experiențe au arătat că dintre florile supuse

acestui tratament cele mai bune rezultate le-au dat tran-dafirii.

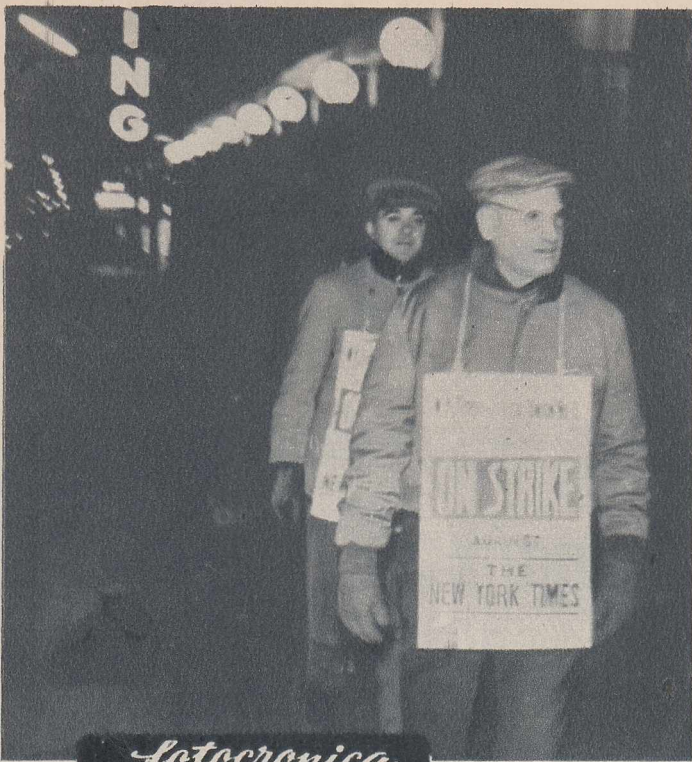
ANIMALE
DOMESTICE
NEOBÎȘNUTE

În general păianjenii vi-nează singuri. Există însă și o specie ai cărei indivizi se asociază ca să prindă împreună insectele. Asemenea păianjeni — *Stegodiphus mimosarium* — trăiesc în mari colonii, numărînd pînă la cîteva sute de exemplare, și țin împreună o

pînză de forma unui sac. Împrudentele muște, fluturii, gândacii se prind în perii lungi și deși cu care este înzestrat sacul pe partea sa exterioară.

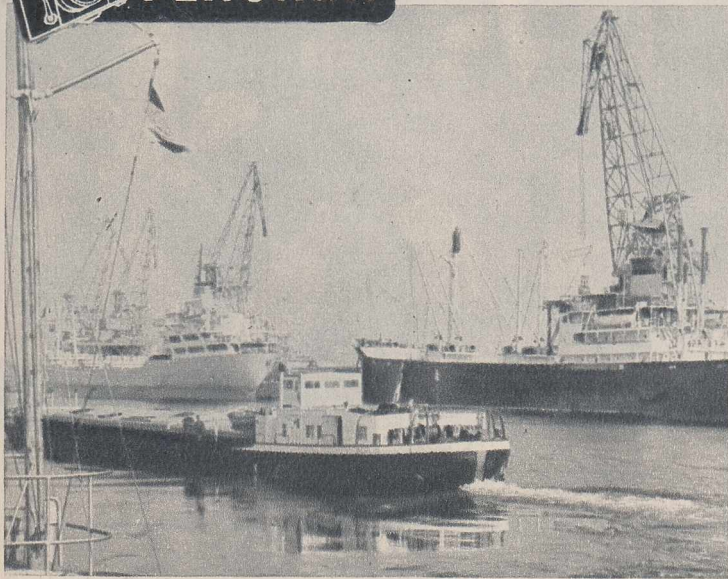
În unele așezări ale Africii de sud oamenii plasează în case colonii de asemenea păianjeni. Neobișnutele animale domestice își fac din plin datoria față de „stăpînii” lor, distrugînd fără cruțare orice fel de insecte.

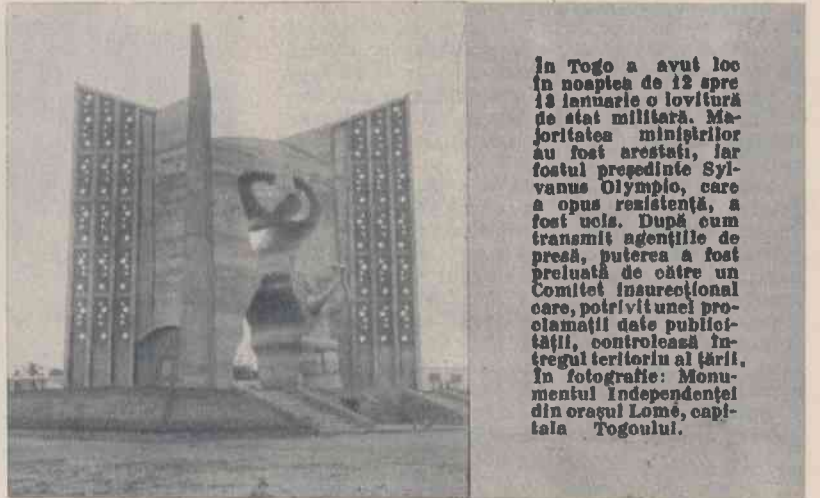
De peste o lună continuă greva tipografilor de la 9 cotidiene new-yorkeze. Consecințele acestei greve prin care tipografilor cer mărirea salariilor au luat — după cum transmite agenția France Presse — „amplioarea unei catastrofe economice“, pierderile provocate de încetarea acestei legături între business și masele de cititori cifrându-se la aproximativ 100 milioane de dolari. În fotografie: un pichet de tipografi greviști pe străzile New Yorkului.

Printre ultimele isprăvi ale mercenarilor lui Chombe, înainte de declarația șefului secesioniștilor katanghezi că renunță la secesiune, a fost și aruncarea în aer a podului de peste râul Lufira — încercându-se astfel să se împiedice înaintarea trupelor O.N.U. spre Kolwezi, ultimul punct de apărare al secesioniștilor. În fotografie: trupe O.N.U. trecând râul Lufira, în locul unde podul metalic a fost aruncat în aer. Ulterior acest pod a fost refăcut de forțele O.N.U.

Fotocronica FLACĂRII

La 15 ianuarie și-a început lucrările în capitala R.D. Germane cel de-al VI-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania, care a trecut în revistă succesele de până acum ale oamenilor muncii din R.D. Germană și a trasat sarcinile construcției desfășurate a socialismului în această țară. Colectivele de muncă din R.D. Germană au întâmpinat Congresul P.S.U.G. cu însemnate realizări. Încă înainte de deschiderea Congresului numeroase întreprinderi industriale, cooperative agricole, instituții și-au anunțat îndeplinirea angajamentelor luate. În fotografia de sus: aspect din portul Rostock unde, în timp de un an și jumătate după lărgirea și modernizarea sa, au acostat peste 1.300 de vase din aproximativ 30 de țări. În fotografia de jos: construcții noi în Alexanderplatz (Berlinul democrat).

În Togo a avut loc în noaptea de 12 spre 13 ianuarie o lovitură de stat militară. Majoritatea miniștrilor au fost arestați, iar fostul președinte Sylvanus Olympio, care a opus rezistență, a fost ucid. După cum transmit agențiile de presă, puterea a fost preluată de către un Comitet insurecțional care, potrivit unei proclamații date publicității, controlează întregul teritoriu al țării. În fotografie: Monumentul din orașul Lomé, capitala Togoului.

Politiști cu arme automate și bombe cu gaze lacrimogene au trebuit să intervină pe stadionul din Buenos Aires pentru a restabili ordinea în timpul unui recent meci de fotbal dintre echipele „Boca Juniors“ și „River Plata“ conflict pentru campionatul argentinian.

Demonstrație de solidaritate la Djakarta cu lupta pentru independență a populației din Brunel. Manifestanții au dat foc unui manechin reprezentând imperialismul.

